

*Vězeňská služba
České republiky*

Výroční zpráva za rok 2020

Praha, březen 2021

1. EKONOMIKA	4
1.1. ROZPOČET	4
1.2. ČERPÁNÍ VĚCNÝCH VÝDAJŮ PODLE VYBRANÝCH PODSESKUPENÍ V LETECH 2016 AŽ 2020	6
1.3. PLATY ZAMĚŠTNANCŮ	6
1.4. SOCIÁLNÍ DÁVKY	7
1.5. POHLEDÁVKY	9
1.6. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST A ZAMĚŠTNÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	10
1.7. PROGRAMOVÉ FINANCOVÁNÍ	13
2. ODBORNÉ ZACHÁZENÍ	19
2.1. VÝKON VAZBY	19
2.2. ZMĚNA VNĚJŠÍ DIFERENCIACE	20
2.3. NÁSTROJ SARPO	21
2.4. STANDARDIZOVANÉ PROGRAMY	22
2.5. SPECIALIZOVANÉ ODDÍLY	23
2.6. SOCIÁLNÍ PRÁCE V ORGANIZAČNÍCH JEDNOTKÁCH	24
2.7. VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY CIZINCŮ	24
2.8. DUCHOVNÍ SLUŽBA	24
2.9. EXTRAMURÁLNÍ AKTIVITY	24
2.10. OBLAST REALIZACE PROTIDROGOVÉ POLITIKY	25
2.11. VÝKON ZABEZPEČOVACÍ DETENCE	26
2.12. STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ	26
3. BEZPEČNOST	27
3.1. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	27
3.2. PASIVNÍ A AKTIVNÍ ZABEZPEČENÍ OBJEKTŮ VS ČR	27
3.3. SLUŽEBNÍ A PROFESNÍ PŘÍPRAVA	28
3.4. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	29
3.5. ESKORTY	30
3.6. SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	31
3.7. JUSTIČNÍ STRÁŽ	31
3.8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	32
4. ZDRAVOTNICTVÍ	32
4.1. POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB	32
4.2. DETENČNÍ ÚSTAVY	37
4.3. PROBLEMATIKA HIV/AIDS	38
4.4. ÚMRTÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	39
5. PERSONALISTIKA	40

5.1. POČETNÍ STAVY VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	40
5.2. NÁBOR A VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ	41
5.3. GENDEROVÁ VYVÁŽENOST	42
5.4. VZDĚLÁNÍ PRACOVNÍKŮ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	43
5.5. OZDRAVNÉ POBYTY	43
6. LOGISTIKA	44
<hr/>	
6.1. MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ A SLUŽBY	44
6.2. ZABEZPEČOVACÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	45
6.3. AUTOMOBILNÍ SLUŽBY	46
6.4. ENERGETIKA	46
7. KONTROLNÍ ČINNOST	47
<hr/>	
7.1. STÍŽNOSTI	47
7.2. ŘÍDÍCÍ A KONTROLNÍ SYSTÉM	48
7.3. TRESTNÁ ČINNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ VS ČR	48
7.4. TRESTNÁ ČINNOST VĚZNĚNÝCH OSOB V OBJEKTECH VS ČR	49
8. INFORMATIKA	50
<hr/>	
9. EKOLOGIE	51
<hr/>	
9.1. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	51
9.2. OCHRANA OVZDUŠÍ	51
9.3. OCHRANA PODZEMNÍCH A POVRCHOVÝCH VOD	51
10. VNĚJŠÍ VZTAHY	52
<hr/>	
10.1. SPOLUPRÁCE SE SDĚLOVACÍMI PROSTŘEDKY A VEŘEJNOSTÍ	52
10.2. PUBLIKAČNÍ ČINNOST	52
10.3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	53
11. VEDENÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	54
<hr/>	

1. Ekonomika

1.1. Rozpočet

1.1.1. Příjmy

Na rok 2020 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových příjmů v celkové výši 1 510 008,77 tis. Kč. Příjmová část rozpočtu byla Vězeňskou službou ČR splněna na 108,86 %, z toho daňové příjmy na 101,17 % a nedaňové příjmy na 148,07 %.

v tis. Kč

Organizace	Rozpočet 2020			SKUT/UR (v %)
	Schválený	Po změnách	Skutečnost	
Příjmy celkem	1 510 008,77	1 510 008,77	1 643 837,04	108,86
v tom:				
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	267 213,34	267 213,34	386 476,80	144,63
Daňové příjmy	1 242 795,43	1 242 795,43	1 257 360,24	101,17
z toho:				
Pojistné na důch. poj.	1 104 707,05	1 104 707,05	1 124 791,46	101,82

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze správních poplatků, z pojistného na důchodové pojištění, z pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na politiku zaměstnanosti. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění byly splněny na 101,82 %, a to v přímé návaznosti na vyplacené objemy služebních příjmů příslušníkům a na vyplacené pracovní odměny vězněným osobám.

Ze skutečně zajištěných daňových příjmů ve výši 1 257 360,24 tis. Kč činily správní poplatky 5,10 tis. Kč, pojistné na důchodové pojištění 1 124 791,45 tis. Kč, pojistné na nemocenské pojištění 84 200,58 tis. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 48 363,11 tis. Kč.

Pozornost byla věnována zejména naplňování nedaňových příjmů u podseskupení položek: 211 – Příjmy z vlastní činnosti, 213 – Příjmy z pronájmu majetku a 232 – Ostatní nedaňové příjmy (náklady výkonu trestu, pohledávky za vězněnými osobami, pohledávky za bývalými vězněnými osobami a platby od zdravotních pojišťoven), a to včasným vydáváním příslušných rozhodnutí a v případě neplnění povinnosti včasným uplatněním nároku soudní cestou. Rozpočet nedaňových příjmů byl pro Vězeňskou službu ČR na rok 2020 rozepsán ve výši 217 800,00 tis. Kč. Kapitálové příjmy rozpočtovány Vězeňské službě ČR v roce 2020 nebyly. Přijaté transfery byly v roce 2020 rozpočtovány ve výši 49 413,34 tis. Kč. K plnění kapitálových příjmů došlo odprodejem nepotřebného majetku ve výši 4 048,55 tis. Kč, a to zejména prodejem vyřazených vozidel.

Přijaté transfery byly plněny ve výši 59 927,34 tis. Kč příjmy z převodů z Národních fondů ve výši 2 073,54 tis. Kč (neinvestiční a investiční transfery)

a příjmy z vlastních fondů (ve výši 50 566,65 tis. Kč z hospodářské činnosti, ve výši 153,00 tis. Kč z rezervního fondu a ve výši 7 134,15 tis. Kč z ostatních vlastních fondů).

1.1.2. Výdaje

Na rok 2020 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových výdajů ve výši 12 284 458,28 tis. Kč. V průběhu roku došlo k navýšení výdajové části rozpočtu o 330 767,27 tis. Kč. V roce 2020 byly vázány výdajové prostředky v celkové výši 3 084,81 tis. Kč, a to z důvodu realizace vzájemných zápočtů.

Ukazatel v tis. Kč	Skutečnost 2019	Schválený rozpočet 2020	Rozpočet po změnách 2020	Skutečnost 2020	Plnění k RZ (v %)
Výdaje celkem	11 699 674,75	12 284 458,28	12 615 225,54	12 251 152,98	97,11
v tom:					
Běžné výdaje	11 311 791,74	11 771 045,71	11 983 734,40	11 912 319,49	99,40
v tom:					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	5 603 208,33	5 908 433,37	5 898 722,31	5 844 825,36	99,09
z toho:					
Platy (pol. 5011 a 5012)	5 354 863,02	5 633 523,33	5 621 061,37	5 548 718,07	98,71
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 909 224,02	1 995 921,65	1 992 639,11	1 960 334,44	98,38
Mzdové náhrady	0,00	0,00	0,00	0,00	
Náhrady mezd v době nemoci	15 180,23	20 050,00	30 648,16	30 781,42	100,43
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	107 468,07	112 639,25	112 390,01	111 437,94	99,15
Ostatní věcné výdaje vč. běžných výdajů program. financování	2 215 940,56	2 280 578,44	2 300 564,97	2 329 237,01	101,25
Důchody	766 092,62	825 273,00	846 218,00	845 418,27	99,91
Ostatní sociální dávky	709 858,15	648 200,00	833 200,00	821 066,47	98,54
Program protidrogové politiky	5 996,20	5 000,00	5 000,00	4 992,08	99,84
v tom:					
Běžné výdaje	5 996,20	5 000,00	5 000,00	4 992,08	99,84
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Program sociální prevence a prevence kriminality	5 999,27	6 000,00	6 000,00	5 998,36	99,97
v tom:					
Běžné výdaje	5 999,27	6 000,00	6 000,00	5 998,36	99,97
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kapitálové výdaje	387 883,01	513 412,57	631 491,14	338 833,49	53,66
v tom:					
Systémově určené výdaje	387 883,01	513 412,57	631 491,14	338 833,49	53,66
Individuálně určené výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

K zajištění všech činností v průběhu roku bylo nezbytné použít mimorozpočtové prostředky včetně rezervních fondů ve výši 50 527,13 tis. Kč. Dále byly čerpány nároky z nespotřebovaných výdajů v celkové výši 553 821,18 tis. Kč.

1.2. Čerpání věcných výdajů podle vybraných podseskupení v letech 2016 až 2020

Vybrané výdaje podseskupení položek 513, 515, 516 a 517 Vězeňské služby ČR, skutečnost v tis. Kč								
Podsuskupení nebo rozpočtová položka		2016	2017	2018	2019	2020	Srovnání 2020 a 2019	
							Rozdíl	Podíl v %
513	Nákup materiálu	787947,441	918289,097	930715,81	993704,72	1049592,9	55 888,14	105,62
5131	Potraviny	495 042,25	524 255,32	505 320,73	493 004,97	529 091,21	36 086,24	107,32
5133	Léky a zdr. materiál	18 865,58	20 267,87	20 635,29	21 472,19	27 224,11	5 751,92	126,79
5134	Prádlo, oděv a obuv	40 077,11	53 457,00	41 300,47	84 188,67	80 543,46	-3 645,21	95,67
515	Nákup vody, paliv a energie	465637,47	525095,543	542521,78	595881,85	570167	-25 714,85	95,68
5151	Voda	173 175,79	185 314,71	187 759,40	190 018,63	196 557,05	6 538,42	103,44
5157	Teplá voda	1 962,04	2 217,10	2 233,57	2 313,02	2 179,50	-133,52	94,23
5152	Teplo	71 207,51	85 267,34	84 225,90	86 106,30	86 175,63	69,33	100,08
5153	Plyn	100 226,89	116 776,06	120 363,70	151 514,00	123 507,15	-28 006,85	81,52
5154	Elektrická energie	82 343,38	93 985,45	103 412,92	120 886,40	126 812,68	5 926,28	104,90
5156	Pohonné hmoty a maziva	28 847,08	31 956,16	33 329,50	33 861,88	24 681,00	-9 180,88	72,89
516	Nákup služeb	243821,658	255058,025	241467,68	244792,2	290072,88	45280,68	118,50
5169	Nákup ost. služeb	100 672,63	120 317,83	122 859,17	123 761,97	133 964,02	10 202,05	108,24
517	Ostatní nákupy	235882,632	260744,922	300457,18	307871,22	274212,55	-33658,67	89,07
5171	Opravy a udržování	209 912,23	227 968,95	266 809,29	272 767,44	244 555,78	-28 211,66	89,66
Průměrný počet vězňných osob		22 018	22 620	21 947	21 484	19 285	-2 199	89,76

Průměrný denní stav vězňných osob dosáhl v roce 2020 počtu 19 285 a meziročně tak klesl v průměru o 2 199 osob. V roce 2020 byl průměrný denní výdaj na jednoho vězně za celou Vězeňskou službu ČR ve výši 1 741 Kč (tj. výdaje na platy, pojistné, ostatní věcné výdaje, FKSP, kapitálové výdaje a sociální dávky).

1.3. Platy zaměstnanců

Pro rok 2020 byl Vězeňské službě ČR stanoven celkový počet zaměstnanců ve výši 11 903,8 míst. Z toho bylo 7 505 míst příslušníků a 4 398,8 míst občanských zaměstnanců.

Ve srovnání s rokem 2019 se přepočtený počet příslušníků Vězeňské služby ČR snížil o 90 osob (skutečnost v roce 2019 byla 7 077 osob). U občanských zaměstnanců se přepočtený počet meziročně snížil o tři osoby (skutečnost v roce 2019 byla 4 300 osob).

V průběhu roku 2020 bylo do služebního poměru přijato celkem 531 příslušníků, služební poměr ukončilo 416 příslušníků. Dále bylo přijato 408 zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 333.

Pro rok 2020 byly schváleny prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci (včetně prostředků určených na financování projektů EU/FM) ve výši 5 908 433,37 tis. Kč, z toho činily prostředky na platy příslušníků 3 622 148,13 tis. Kč a prostředky na platy občanských zaměstnanců 2 011 375,20 tis. Kč.

Skutečné čerpání prostředků na platy příslušníků a zaměstnanců podle nákladového účtu bylo v roce 2020 následující:

Kategorie		Skutečné čerpání prostředků na platy podle nákladového účtu v tis. Kč	Průměrný měsíční plat z nákladového účtu v Kč
Příslušníci celkem		3 572 534,10	42 664
z toho:	justiční stráž	449 327,83	36 888
	ostatní příslušníci	3 123 206,27	43 647
Občanští zaměstnanci		1 969 782,88	38 294
Celkem zaměstnanci		5 542 316,98	41 001

*Náklady na platy ostatních příslušníků zahrnují platy příslušníků vězeňské stráže, správní služby, Akademie Vězeňské služby ČR a pověřeného orgánu vězeňské služby.

1.4. Sociální dávky

Vězeňská služba ČR zabezpečuje v souladu s příslušnými zákony výplatu dávek důchodového pojištění a výsluhových nároků bývalým příslušníkům Vězeňské služby ČR a nemocenských dávek příslušníkům ve služebním poměru.

Dávky důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, představují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Nově byly v roce 2020 přiznány ostatní dávky důchodového pojištění - § 411900, tj. tzv. „rouškovné“. Výsluhovými nároky podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném znění, jsou výsluhový příspěvek, odchodné a úmrtné. Nemocenskými dávkami jsou dávky podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění, tj. nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné.

Z hlediska vyměření výše dávky, přiznání dávky a případně odejmutí dávky vychází Vězeňská služba ČR při vyplácení uvedených sociálních dávek z podmínek pro nárok na dávku a pro nárok na výplatu dávky, které jsou dány příslušnými zákonnými normami.

Schválený rozpočet byl rozepsán ve výši 1 473 473 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 1 679 418 tis. Kč. Rozpočet důchodů byl zvýšen o 20 945 tis. Kč právě na tzv. „rouškovné“, rozpočet ostatních sociálních dávek byl zvýšen o 185 000,00 tis. Kč. Celkem byly dávky čerpány ve výši 1 666 484,74 tis. Kč.

Mimo výše uvedené částky byla v rozpočtu Vězeňské služby ČR rozpočtována částka 224,5 tis. Kč na zajištění dávek a odškodnění válečným veteránům a perzekuovaným osobám. Skutečné čerpání činilo 237,16 tis. Kč.

Za rok 2020 bylo celkem vyplaceno 50 260 dávek důchodového pojištění v celkové výši 845 418,27 tis. Kč (v roce 2019 to bylo 50 084 dávek ve výši 766 092,62 tis. Kč), nově bylo přiznáno 117 starobních důchodů (z toho 26 předčasných). Průměrná výše nově přiznaných starobních důchodů byla 18 718 Kč, invalidních důchodů v prvním stupni invalidity 8 364 Kč, invalidních důchodů ve druhém stupni invalidity 11 119 Kč, invalidních důchodů ve třetím stupni invalidity 19 200 Kč, vdovských důchodů 10 959 Kč a sirotčích důchodů 8 603 Kč. V měsíci prosinci 2020 byl vyplacen jednorázový příspěvek důchodci ve výši 5 000 Kč (tzv. „rouškovné“). Příjemcům důchodu byl jednorázový příspěvek vyplacen v celkové výši 20 930 tis. Kč.

Z ostatních sociálních dávek bylo za rok 2020 nově přiznáno 332 výsluhových příspěvků. U nově přiznaných výsluhových příspěvků činila průměrná výše příspěvku 20 312 Kč, celkem bylo v roce 2020 vyplaceno 64 037 dávek výsluhového příspěvku v celkové výši 665 537,19 tis. Kč (v roce 2019 to bylo 62 287 dávek ve výši 591 443,69 tis. Kč). Na dávkách nemocenského pojištění bylo příslušníkům v roce 2020 vyplaceno 44 122,65 tis. Kč (v roce 2019 bylo vyplaceno 34 828,85 tis. Kč). Z toho na nemocenské bylo vynaloženo 36 577,54 tis. Kč (v roce 2019 bylo vynaloženo 29 690,83 tis. Kč), na peněžitou pomoc v mateřství bylo vynaloženo 6 336,19 tis. Kč (v roce 2019 bylo vynaloženo 4 027,74 tis. Kč), na dlouhodobé ošetřovné 47,35 tis. Kč (v roce 2019 vynaloženo 76,54 tis. Kč) a na otcovskou poporodní péči 1 161,57 tis. Kč (v roce 2019 vynaloženo 1 033,74 tis. Kč).

Nejvyšší nárůst výdajů v roce 2020 byl na položce odchodné, kde bylo vyplaceno celkem 109 315,58 tis. Kč (v roce 2019 bylo vyplaceno celkem 77 268,44 tis. Kč), a to v souvislosti s nárůstem počtu odcházejících příslušníků s nárokem na odchodné a navýšením průměrného platu v minulých letech. Na úmrtném bylo pozůstalým vyplaceno 2 091,05 tis. Kč (v roce 2019 bylo vyplaceno 6 317,17 tis. Kč).

Přehled o ukazateli důchodů a čerpání podle jednotlivých důchodů za rok 2020

Čerpání podle jednotlivých důchodů za rok 2020 v tis. Kč					
Ukazatel	§	Schválený rozpočet 2020	Rozpočet po změnách	Skutečnost 2020	Čerpání v % (skut./RZ)
Výdaje na důchody celkem	411	825 273,00	846 218,00	845 418,27	99,91
v tom:					
Výdaje na starobní důchody	4111	766 273,00	768 873,00	768 467,78	99,95
Výdaje na invalidní důchody (1. až 3 st.)	4112,13,17	36 500,00	35 750,00	35 488,06	99,27
Výdaje na vdovské a vdovecké důchody	4114,15	11 500,00	9 020,00	8 942,46	99,14
Výdaje na sirotčí důchody	4116	11 000,00	11 630,00	11 574,97	99,53
Ostatní dávky důch. pojištění	4119	0,00	20 945,00	20 945,00	100,00

Přehled o vývoji počtu dávek důchodového pojištění a výsluhového příspěvku v roce 2020

Počet dávek důchodového pojištění a výsluhových příspěvků vyplacených v roce 2020									
měsíc	starobní	invalidní - 3. st.	invalidní - 2. st.	invalidní - 1. st.	vdovský	vdovecký	sirotčí	důchody celkem	výsluhový příspěvek
1	3 806	107	31	75	66	2	102	4 189	5 219
2	3 819	109	33	74	66	2	104	4 207	5 255
3	3 808	110	34	73	67	3	106	4 201	5 289
4	3 801	111	34	73	65	3	106	4 193	5 293
5	3 802	111	35	72	66	3	108	4 197	5 311
6	3 789	114	35	73	64	3	106	4 184	5 348
7	3 799	119	32	74	59	4	100	4 187	5 360
8	3 804	114	32	74	61	4	102	4 191	5 363
9	3 801	114	32	74	59	4	89	4 173	5 392
10	3 801	115	33	75	61	4	82	4 171	5 390
11	3 791	116	33	74	65	4	96	4 179	5 412
12	3 792	117	33	76	67	4	99	4 188	5 405
ok 2020	45 613	1 357	397	887	766	40	1 200	50 260	64 037

Přehled o skutečných výdajích na výplatu dávek sociálního zabezpečení v letech 2016 až 2020

Skutečné výdaje na výplatu dávek sociálního zabezpečení v letech 2016 až 2020 v tis. Kč					
Název položky	rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Důchody celkem	660 566,51	677 419,61	707 674,71	766 092,62	845 418,27
v tom:					
Důchody starobní	614 452,91	630 323,34	659 029,17	715 148,62	768 467,78
Důchody invalidní 3. st.	20 143,99	20 242,87	20 751,06	20 898,34	23 567,68
Důchody invalidní 2. st.	3 293,39	3 625,22	3 847,39	3 778,66	4 272,40
Důchody invalidní 1. st.	5 794,36	6 242,34	6 341,60	7 240,50	7 647,98
Důchody pozůstalých	8 754,85	8 584,06	9 015,00	8 781,68	8 942,46
Sirotčí důchody	8 127,01	8 401,78	8 690,49	10 244,82	11 574,97
Ostatní dávky důch. poj.	0,00	0,00	0,00	0,00	20 945,00
Ostatní dávky celkem	576 226,90	590 127,23	618 725,26	709 858,15	821 066,47
v tom:					
Odchodné	27 984,09	31 551,03	33 820,20	77 268,44	109 315,58
Nemocenské	14 141,43	16 493,24	22 641,73	29 690,83	36 577,54
Peněžité pomoci v mat.	4 070,03	3 912,48	4 302,77	4 027,74	6 336,19
Úmrtné	795,44	427,23	1 680,66	6 317,17	2 091,05
Dlouhodobé ošetrovné	0,00	0,00	5,28	76,54	47,35
Dávky otcovské p.p.	0,00	0,00	890,37	1 033,74	1 161,57

1.5. Pohledávky

Pohledávky ve vězeňské části tvoří

- pohledávky za vězni v aktuálním stavu (vykonávající výkon trestu nebo vazby),
- pohledávky za propuštěnými vězni,

- ostatní pohledávky (za zaměstnanci, z obchodních vztahů a jinými subjekty).

Přehled o neuhrazených pohledávkách vězeňské služby podle jednotlivých kategorií k datu 31. 12. 2020

Kategorie pohledávek	Počet dlužníků	Objem nevymoženných pohledávek (v tis. Kč)	%
Pohledávky za vězni v aktuálním stavu	9 871	51 531,14	9,2
Pohledávky za propuštěnými vězni	26 346	175 653,01	30,8
Ostatní pohledávky	1 800	318 218,52	60,0
Celkem	38 017	545 402,67	100,0

Pohledávky za vězněnými osobami v aktuálním stavu

Úhrady pohledávek za vězněnými osobami v aktuálním stavu za rok 2020 činí 17 056,98 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání v této kategorii pohledávek k 31. 12. 2020 byla cca 33 % z objemu pohledávek za vězni v aktuálním stavu. K 31. 12. 2020 zůstaly nevymoženy pohledávky v objemu 51 531,14 tis. Kč.

Pohledávky za osobami propuštěnými z výkonu trestu a vazby

Úhrady pohledávek za rok 2020 představují částku 6 798,09 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání ve vztahu k objemu pohledávek za osobami propuštěnými z výkonu vazby a trestu je cca 3,9 %. Nevymoženný objem těchto pohledávek k 31. 12. 2020 činí 175 653,01 tis. Kč.

Ostatní pohledávky

Za rok 2020 činí objem uhrazených ostatních pohledávek 833 834,86 tis. Kč a neuhrazený zůstatek této kategorie pohledávek je k tomuto datu evidován ve výši 318 218,52 tis. Kč.

1.6. Hospodářská činnost a zaměstnávání vězněných osob

Ve výkonu trestu odnětí svobody bylo v roce 2020 pracovně zařazeno za finanční odměnu průměrně 7 561 osob (dále jen „odsouzení“) z celkového počtu 14 069 zaměstnatelných odsouzených způsobilých k vykonávání práce. Ve srovnání s předchozím rokem se snížil počet zaměstnaných odsouzených o 626 osob. Zaměstnanost vězněných osob v roce 2019 činila 58,65 % a v roce 2020 se snížila na 53,74 %, což znamená snížení o 4,91 %.

Odsouzení byli jako v předešlých letech zařazováni na pracoviště ve vnitřním provozu, vlastní výrobě, provozovnách Střediska hospodářské činnosti a u cizích subjektů (uvnitř i mimo věznice).

Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšil v roce 2020 průměrný počet odsouzených zařazených ve vnitřním provozu a vlastní výrobě o 9 osob, počet

odsouzených zařazených v provozovnách Střediska hospodářské činnosti se snížil o 467 osob, počet odsouzených zařazených u cizích subjektů se snížil o 599 osob (z tohoto počtu se snížila zaměstnanost na pracovištích mimo věznici o 202 osob).

Hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání vězněných osob vykonává Vězeňská služba ČR ve Středisku hospodářské činnosti Vězeňské služby ČR, a to na základě ustanovení § 23c zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky, v platném znění. V roce 2020 realizovalo hospodářskou činnost 29 organizačních jednotek Vězeňské služby ČR, tj. o dvě pracoviště více oproti roku 2019. Na pracovištích provozoven hospodářské činnosti bylo v roce 2020 pracovním zařazeno průměrně 3 714 odsouzených, což je o 467 odsouzených méně než v roce 2019, a to zejména v důsledku přechodného uzavření většiny vnějších pracovišť v období první a druhé vlny COVID-19. Celkový čistý zisk (po zdanění) dosáhl 44 545,62 tis. Kč.

Část zisku bude rozdělena individuálně dle potřeb příslušných organizačních jednotek s hospodářskou činností na posílení hlavní činnosti, a to především na pořízení investičního majetku, na nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku, nákup materiálu a na opravy a udržování.

Přehled středisek hospodářské činnosti

Organizační jednotka	Výsl. hospod. po zdanění v tis. Kč	Denní průměr zaměstnaných vězňených osob
Bělušice	3 400,93	230
Brno	814,18	21
Břeclav	1 517,14	62
České Budějovice	1 891,63	31
Heřmanice	1 131,80	18
Horní Slavkov	905,66	194
Hradec Králové	391,11	24
Jiřice	3 174,45	201
Kuřim	486,37	116
Kynšperk nad Ohří	3 763,10	183
Liberec	175,23	63
Mírov	937,95	172
Nové Sedlo	2 322,72	120
Odolov	512,35	88
Oráčov	1 537,71	242
Ostrov	1 033,38	186
Pardubice	1490,49	110
Plzeň	1 996,27	141
Praha - Pankrác	1 084,31	16
Praha - Ruzyně	2 439,77	157
Příbram	915,40	200
Rapotice	950,88	64
Rýnovice	1 170,28	165
Stráž pod Ralskem	3 397,99	260
Světlá nad Sázavou	4 116,49	270
Teplice	255,24	9
Valdice	1 161,33	283
Všehrady	-176,41	46
Znojmo	1 747,87	42
Celkem	44 545,62	3 714

Pro další období je prioritou vězeňské služby pokračovat v rozvoji zaměstnávání vězňených osob u cizích subjektů a v provoznách SHČ. Předpoklady pro zásadní navýšení počtu zaměstnaných odsouzených osob jsou i nadále v efektivnějším využívání stávajících prostor pro zaměstnávání ve věznicích, například vícesměnnými provozy a také rekonstrukcí stávajících a nevyužitých stavebních prostor. Dalším cílem je vybudování nových výrobních hal, což přinese větší zaměstnanost uvnitř věznic a zároveň bude minimalizováno bezpečnostní riziko ze strany odsouzených. Výstavba a rekonstrukce hal je však přímo závislá na schválení investičních prostředků, potřebných pro jejich realizaci. Z tohoto důvodu sbor hledá alternativní způsoby financování výstavby hal z prostředků budoucích zaměstnavatelů odsouzených a ve spolupráci s ministerstvy spravedlnosti a financí řeší model smluvních vztahů, které by ošetřovaly takovéto projekty. Dále se řeší možnost výstavby střežených pracovišť v prostorách budoucích zaměstnavatelů.

1.6.1. Vývoj zaměstnanosti odsouzených v roce 2020

Průměrná denní zaměstnanost v roce 2020 byla 7 561 odsouzených. Z toho bylo v provozovných hospodářské činnosti zaměstnáno průměrně 3 714 odsouzených, ve vnitřním provozu a vlastní výrobě 2 841 odsouzených a u cizích subjektů bylo zaměstnáno průměrně 1 006 odsouzených.

V nepracovním provozu bylo zařazeno do vzdělávacích programů 837 odsouzených, do terapeutických programů 706 odsouzených a na práce bez odměny v rámci programu zacházení bylo průměrně zařazeno 528 odsouzených. Všechny tyto programy slouží odsouzeným pro budoucí pracovní zařazení (absolvování kurzů, učebních oborů či zaučování na budoucí pracovní pozice).

1.6.2. Odměňování zaměstnaných vězněných osob

Průměrná měsíční odměna odsouzených za rok 2020 byla 5 488 Kč, což je o 912 Kč více než v roce 2019. Ve vnitřním provozu a vlastní výrobě mělo 2 841 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 6 632 Kč, v provozovných Střediska hospodářské činnosti mělo 3 714 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 4 839 Kč a 1 006 pracujících odsouzených zařazených u cizích podnikatelských subjektů mělo průměrnou měsíční odměnu 5 605 Kč. Průměrné měsíční odměny odsouzených ve výše uvedených provozech jsou vyšší než v roce 2019 z důvodu navázání odměňování odsouzených zařazených do práce ve výkonu trestu odnětí svobody na minimální mzdu.

1.7. Programové financování

Skutečné čerpání výdajů programového financování Vězeňské služby ČR v roce 2020 činilo 343 324,77 tis. Kč, což představuje plnění k rozpočtu po změnách na 53,53 %. Z toho čerpání investičních výdajů činilo 338 833,49 tis. Kč a neinvestičních výdajů 4 491,28 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2019 došlo k poklesu čerpání rozpočtových prostředků programového financování o 58 578,29 tis. Kč.

Tento pokles byl mj. způsoben jednak z důvodu přijatých opatření k zamezení šíření onemocnění COVID-19 v organizačních jednotkách Vězeňské služby České republiky, jednak z důvodu objektivní personální nouze ze strany dodavatelů, kdy se tyto akce nepodařilo v daných termínech do konce roku 2020 dokončit.

Nároky z nespotřebovaných výdajů za předcházející období byly čerpány v celkové výši 274 990,04 tis. Kč, z toho účelově vázané prostředky k zajištění ubytovacích kapacit ve výši 14 473,89 tis. Kč. Dále pak byly čerpány ostatní mimorozpočtové zdroje ze zisku hospodářské činnosti VS ČR ve výši 20 320,95 tis. Kč.

Výdaje programového financování čerpala vězeňská služba v roce 2019 takto

Skutečnost 2019	Schválený rozpočet 2020	Rozpočet po změnách 2020	Skutečnost 2020	Plnění v %
401 903,06	516 725,19	641 399,99	343 324,77	53,53

V roce 2020 byly výdaje v rámci programů „Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství“ a „Rozvoj a obnova materiální základny vězeňství na základě Konceptu vězeňství do roku 2025“ směřovány zejména do následujících oblastí:

Reprodukce majetku k zajištění rozšíření, modernizace a rekonstrukce ubytovacích kapacit

V průběhu roku 2020 byly v souvislosti s plněním standardů CPT zahájeny např. modernizace a rekonstrukce stávajících ubytovacích míst ve věznicích Kynšperk nad Ohří a Oráčov, dále pak zřízení nových ubytovacích kapacit v nevyužívaných prostorách stávajících objektů ve vazebních věznicích České Budějovice a Litoměřice. Souhrnný objem vynaložených finančních prostředků na tuto oblast činil 13 289,36 tis. Kč.

Pokračováno bylo dále v rekonstrukci a rozšíření ubytovacích kapacit pro mladistvé odsouzené ve Věznici Všehrady, kde bylo v průběhu roku 2020 proinvestováno 7 370,86 tis. Kč z celkového objemu 50 365,66 tis. Kč. Realizací akce dojde k rekonstrukci 71 míst a rozšíření o 24 míst pro mladistvé odsouzené.

V polovině roku 2020 byla v rámci rozšíření ubytovacích kapacit VS ČR zahájena výstavba nového objektu ve Věznici Světlá nad Sázavou. Cílem této rozsáhlé akce je zřízení nových ubytovacích míst pro odsouzené ženy dle moderních trendů evropského vězeňství a v souladu se standardy CPT. Výstavbou objektu dojde k navýšení ubytovacích kapacit o 162 míst. Výdaje na realizaci akce v roce 2020 činily 18 726,93 tis. Kč z celkových 166 083,63 tis. Kč.

Ve 4. čtvrtletí roku 2020 pak byla zahájena rekonstrukce stávajícího objektu ve Vazební věznici Praha-Pankrác s cílem zřízení dočasné ubytovací kapacity pro výkon zabezpečovací detence o kapacitě 48 míst pro chovance. Do konce roku 2020 činily výdaje na rekonstrukci 5 572,90 tis. Kč z celkového plánovaného objemu 44 867,62 tis. Kč.

Na rozšíření, modernizaci a rekonstrukci ubytovacích kapacit v zařízeních Vězeňské služby ČR byly v průběhu roku 2020 vynaloženy prostředky v celkovém úhrnu 44 960,05 tis. Kč.

Plnění úsporných opatření dle článku 5 EED

V rámci plnění úsporných opatření byla v roce 2020 zahájena realizace investiční akce ve Věznici Všehrady. Předmětem akce byla komplexní rekonstrukce stávajícího stravovacího zařízení s cílem zajištění hygienicky nezávadného a moderního stravovacího provozu se zohledněním požadavku na snížení spotřeby energií ve smyslu plnění článku 5 EED. Výdaje v roce 2020 činily 34 927,54 tis. Kč z celkového objemu 43 393,22 tis. Kč.

V průběhu roku 2020 byly v rámci plnění zpřísněných emisních limitů a plnění úsporných opatření dále dokončeny rekonstrukce kotelen ve věznicích Bělušice, Břeclav, Brno, Kuřim, Teplice a Znojmo. Souhrnný objem investičních prostředků představoval sumu ve výši 30 311,12 tis. Kč.

Na plnění dalších úsporných opatření v organizačních jednotkách VS ČR dle článku 5 EED byly v rámci programového financování vynaloženy prostředky ve výši

14 845,73 tis. Kč. Jednalo se např. o zahájení rekonstrukce otopné soustavy ve Vazební věznici Olomouc, zahájení zateplení objektu v areálu Skuteč či zahájení rekonstrukce objektu ve Věznici Kuřim.

Celkové kapitálové výdaje na tuto oblast představovaly v roce 2020 objem 79 038,47 tis. Kč.

Reprodukce dopravních prostředků k zajištění činnosti vězeňské služby

V rámci plánované modernizace vozového parku Vězeňské služby ČR bylo pokračováno např. v obměně osobních vozidel pro služební účely v objemu 25 323,16 tis. Kč či v obměně eskortních autobusů pro zajištění bezpečnosti při přepravě vězňených osob prostřednictvím dálkových eskort v hodnotě 36 445,20 tis. Kč. V této oblasti byly za účelem zlepšení podmínek služební kynologie pořízeny i vozíky pro přepravu služebních psů v hodnotě 1 343,72 tis. Kč.

Na obnovu a modernizaci vozového parku byly v roce 2020 vynaloženy investiční prostředky v celkové sumě 63 112,08 tis. Kč.

Rozvoj a obnova materiálně-technické základny bezpečnostních systémů

V roce 2020 byly v této oblasti vynaloženy finanční prostředky ve výši 19 483,11 tis. Kč na dokončení výstavby střeleckého tunelu ve Stráži pod Ralskem. Na další investiční akce, týkající se zvýšení bezpečnosti organizačních jednotek VS ČR, pak byly vynaloženy finanční prostředky v úhrnu 19 242,32 tis. Kč. Jednalo se např.

o rozšíření kamerových systémů, rekonstrukce a rozšíření elektronických zabezpečovacích systémů, navýšení ohradních zdí a oplocení, obměnu zálohovacích systémů apod.

Nejobjemnějším projektem v této oblasti byla realizace akce ve Věznici Heřmanice, kde bylo v roce 2020 proinvestováno 26 623,80 tis. Kč z celkového objemu 27 509,01 tis. Kč.

Celkem bylo v roce 2020 na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny bezpečnostních systémů vězeňských objektů vynaloženo 65 349,23 tis. Kč.

Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ostatního majetku vězeňské služby

Na zajištění provozuschopnosti vězeňských zařízení byla realizována celá řada investičních akcí menšího charakteru. Jednalo se např. o modernizace a obměny technologických zařízení budov, rekonstrukce vnitřních instalačních rozvodů, stavební a dispoziční úpravy, výstavbu skladovacích hal, zřízení parkovišť pro příslušníky a zaměstnance VS ČR apod., a to v úhrnu 37 287,79 tis. Kč.

V rámci stravovacích provozů pak byly na obměnu velkokuchyňských zařízení vynaloženy prostředky ve výši 22 393,24 tis. Kč a na drobné rekonstrukce a stavební úpravy byly vyčleněny finanční prostředky v objemu 6 961,18 tis. Kč.

Na oblast zajištění zdravotních služeb pro vězněné osoby byly cestou rekonstrukcí a obměny zdravotního zařízení a vybavení vynaloženy investiční výdaje ve výši 7 068,24 tis. Kč.

Celkové výdaje na zajištění provozuschopnosti vězeňských zařízení představovaly v roce 2020 částku 73 710,45 tis. Kč.

Pořízení, obnova a provozování ICT vězeňské služby

V rámci této oblasti byly vynaloženy kapitálové výdaje zejména na postupnou obměnu morálně a technicky zastaralých telefonních ústředen ve vybraných organizačních jednotkách dle plánu koncipovaného pro období 2021–2025, a to v hodnotě 3 559,92 tis. Kč.

Dále pak byly mj. pořízeny licence či informační kiosky do dvou vybraných organizačních jednotek v rámci pilotního projektu s cílem postupné elektronizace vězeňství, umožňující elektronickou administraci práv vězňů a odbourání současné administrativní a provozní zátěže personálu VS ČR a dalších komponentů ICT v hodnotě 1 888,83 tis. Kč.

V oblasti informačních a komunikačních technologií byly v roce 2020 proinvestovány výdaje v celkovém objemu 5 448,75 tis. Kč.

Rozvoj a obnova materiálně-technické základny zaměstnanosti vězněných osob

Ve 2. čtvrtletí roku 2020 byla dokončena akce ve Věznici Vinařice, v rámci níž proběhla rekonstrukce stávajících prostor s možností zaměstnávání odsouzených uvnitř areálu věznice. Dílčí náklady v uvedeném období činily 3 698,23 tis. Kč

z celkových 10 153,95 tis. Kč. Na obměnu strojních zařízení a vybavení prostor pro zaměstnávání vězňů a rekonstrukce inženýrských sítí a přípojek objektů pro zaměstnávání byly v průběhu roku 2020 vynaloženy finanční prostředky ve výši 8 007,51 tis. Kč. V celkovém úhrnu reprezentovaly v roce 2020 kapitálové výdaje na oblast zlepšení podmínek pro zaměstnávání odsouzených objem ve výši 11 705,74 tis. Kč.

1.7.1. Prostředky Evropské unie a ostatních zahraničních programů

Operační program Zaměstnanost 2014+

Vězeňská služba ČR zahájila v únoru 2019 realizaci projektu „Kontinuální práce se zadluženým klientem ve výkonu trestu odnětí svobody a po propuštění“, financovaného z operačního programu Zaměstnanost, prioritní osa 2 – Sociální začleňování a boj s chudobou. Cílem projektu je sestavení standardizovaného programu zaměřeného na snižování rizik z neúměrného zadlužování a zadluženosti, včetně metodik podporujících kontinuální sociální práci se zadluženým klientem po výkonu trestu odnětí svobody a jeho následné zavedení do praxe věznic.

V zapojených věznicích byla ukončena pilotáž vzdělávacího programu pro finanční gramotnost. Výuka byla zakončena vyplněním závěrečných testů.

Situace spojená s šířením onemocnění COVID-19, omezující osobní kontakt s klientem a skupinové aktivity, podnítila hledání alternativních možností, jak pracovat s klientem.

Nadále pak pokračuje individuální péče dluhových poradců i mentorů, kteří pracují zároveň i s rodinami odsouzených, kdy se u tří klientů podařilo zahájit insolvenční řízení. Vzhledem k nutnosti zapracování nových prvků do standardizovaného programu a doplňujících metodik byla doba realizace prodloužena do 31. 5. 2021.

V roce 2020 probíhala dále realizace čtyřletého projektu „Zvyšování úrovně připravenosti vězeňského personálu na nové výzvy v národním i evropském kontextu (Vzdělávací projekt)“, který je financován z operačního programu Zaměstnanost, který byl spuštěn v dubnu 2019.

Projekt je zaměřen na vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby ČR v následujících oblastech: Personální strategie, Soft skills a mediační techniky, Komunikace s vězněnými cizinci, Jak školit a Environmentální management prezenční formou. Všichni zaměstnanci mohou absolvovat rovněž e-learningové vzdělávání, čímž uvedený projekt rozšiřuje i stávající možnosti celoživotního vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby ČR. Přes přijatá omezující opatření byl v průběhu roku 2020 realizován vzdělávací program Jak školit a základní kurz programu Komunikace s vězněnými cizinci, pro jehož výuku se podařilo získat odborníky z řad vyučujících na předních českých univerzitách.

V rámci operačního programu Zaměstnanost byly v roce 2020 čerpány finanční prostředky v celkové výši 3 729 814,59 Kč. Z toho 2 027 815,63 Kč bylo čerpáno na realizaci projektu Kontinuální práce se zadluženým klientem a 1 701 998,96 Kč bylo čerpáno na realizaci Vzdělávacího projektu.

Operační program Životní prostředí

V rámci tohoto operačního programu v kombinaci s podprogramem „Nová zelená úsporám“ formou posílení vlastních zdrojů žadatele byly schváleny k realizaci energeticky úsporné projekty (EÚP) v organizačních jednotkách Jiřice, Nové Sedlo, Ostrov, Všehrady, Valdice a Praha-Pankrác.

Energeticky úsporný projekt ve Věznici Valdice je realizován jako investiční akce Vězeňské služby České republiky s podporou posílení vlastních zdrojů z operačního programu Životní prostředí v kombinaci s podprogramem Nová zelená úsporám – Budovy veřejného sektoru.

Zadávací řízení na zhotovitele investiční akce bylo zahájeno v roce 2019. Na základě výsledku zadávacího řízení a posouzení všech předložených nabídek rozhodl dne 5. 2. 2020 zadavatel o výběru zhotovitele, kterým se stala firma ENESA a. s. Dne 7. 10. 2020 byla zahájena fyzická realizace projektu.

Pro energeticky úsporné projekty realizované metodou EPC bylo dne 2. 5. 2019 zahájeno zadávací řízení formou jednacího řízení s uveřejněním s názvem „Poskytování energetických služeb metodou EPC ve vybraných organizačních jednotkách VS ČR“, a to pro projekty realizované ve věznicích Jiřice, Nové Sedlo, Ostrov, Všehrady a Praha-Pankrác.

V průběhu roku 2020 probíhaly s účastníky všech pěti částí zadávacího řízení průběžná jednání o podaných předběžných nabídkách. Nicméně s ohledem na složitou situaci, vzniklou šířením nemoci COVID-19 a přijatými opatřeními, nebylo možné s účastníky zadávacího řízení jednat dle původně plánovaného harmonogramu a došlo k určité prodlevě.

Na základě výzvy zadavatele ze dne 1. 12. 2020 předložil účastník dne 21. 12. 2020 finální nabídku na první část zadávacího řízení, a to ve Vazební věznici Praha-Pankrác. Na začátku roku 2021 bude nabídka vyhodnocena. Podání finálních nabídek a výběr zhotovitelů na další čtyři části zadávacího řízení předpokládá zadavatel v průběhu první poloviny roku 2021.

1.7.2. Norské fondy 2014-2021

Od března 2020 byla zahájena realizace projektu „Snižování rizik odsouzených prostřednictvím intervenčních programů“. Cílem projektu je přenést do českého prostředí programy zacházení, které dosud v ČR chybí a které jsou běžně využívány v norském vězeňství. Jedná se o Motivační program a Program pro otce. Zároveň budou na základě norských zkušeností vyvinuty tři nové zdravotní programy pro uživatele drog.

Realizační tým projektu navštívil všech jedenáct zapojených věznic s cílem seznámit vedení věznic s obsahem projektu a zmapovat potřeby úprav místností pro pilotáž programů. Byly sumarizovány potřeby zapojených věznic na úpravy a vybavení pro pilotáže nových programů. Nyní probíhají přípravy pro zadávací řízení na budoucí realizaci úprav, stavebních prací a vybavení nábytkem, elektronikou, IT technikou, edukačními pomůckami apod. všech zapojených věznic.

V rámci finančního mechanismu Norské fondy 2014–2021 byly v průběhu roku 2020 čerpány finanční prostředky v celkové výši 300 475,50 Kč.

2. Odborné zacházení

2.1. Výkon vazby

I v roce 2020 Vězeňská služba ČR nadále sledovala problematiku plnění úkolů v oblasti zlepšování podmínek výkonu vazby. Zlepšování podmínek výkonu vazby spočívá ve zvyšování materiálního a technického standardu, který je garantován právní úpravou výkonu vazby. V tomto ohledu se jednalo především o řešení problematiky týkající se pokračování ve vybavování cel, popř. ložnic novým standardizovaným nábytkem.

Ve vazebních věznicích a věznicích se zvláštním oddělením pro výkon vazby byla v roce 2020 zároveň sledována problematika zkvalitňování a zvyšování četnosti odborného zacházení s obviněnými a navyšování nabídky programových aktivit pro obviněné s cílem rozšiřovat dobu, během níž jsou obvinění mimo cely. Je však nutné zdůraznit, že na uvedenou problematiku měla negativní dopad nutnost přijmout adekvátní opatření spojená k zamezení šíření virového onemocnění COVID-19, a to v reakci na opatření přijímaná a ukládaná po linii vlády České republiky s celorepublikovou působností. Zde je vhodné zmínit opatření týkající se opakovaného zákazu návštěv nejen obviněných, ale všech vězňených osob (od 14. 3. do 23. 5. 2020 a od 23. 10. 2020), v mezidobí bylo jejich povolení pouze v omezeném režimu a dále redukci plnění stanovených úkolů v oblasti zlepšování podmínek výkonu vazby na pouze zákonem vymezenou úroveň oproti úkolům stanoveným v uvedeném dopise ministra spravedlnosti z roku 2013.

Nicméně k uvedeným omezením je vhodné připomenout též přijaté formy jejich kompenzace spočívající zejména v realizaci např. videohovorů (návštěvy, obhájci a advokáti), rozšíření doby telefonování obviněných ze stávajících 20 minut na 30 minut a realizaci vycházek v co nejširším rozsahu.

2.2. Změna vnější diference

2.2.1. Vstupní umístění

V období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 VS ČR rozhodovala o vstupním umístění odsouzených do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou podle stupňů zabezpečení celkem u 8 263 odsouzených. Z uvedeného počtu ředitelé věznic umístili do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení 15 % odsouzených, do oddělení se středním stupněm zabezpečení 27 % odsouzených a do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení 58 % odsouzených.

Odsouzení ve věznici s ostrahou byli na základě vyhodnocení vnějších rizik umístováni do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení. První vnější riziko se týká spáchané trestné činnosti. Z počtu 33,9 % odsouzených bylo 18,8 % odsouzených ve výkonu trestu za trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilím. Dále bylo 14,9 % odsouzených ve výkonu trestu za trestný čin zahrnující nakládání s omamnými a psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo životě člověka, a celkem 2,1 % odsouzených bylo ve výkonu trestu za trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Dalším vnějším rizikem je vysoká míra prizonizace. Tím se míní, že odsouzení se ocitli ve výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně již počtvrté a více. Uvedená skutečnost se týkala 25,7 % odsouzených. Posledním vnějším rizikem se stala skutečnost, že odsouzení byli ve výkonu trestu odnětí svobody za úmyslnou trestnou činnost v délce převyšující tři roky, což se týkalo 14,6 % odsouzených.

2.2.2. Změna umístění

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody věznice posuzují, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším, nebo vyšším stupněm zabezpečení. Modifikace stupně zabezpečení byla realizována u 2 110 odsouzených. Z tohoto počtu došlo celkem u 1 270 odsouzených ke snížení a u 840 odsouzených ke zvýšení stupně zabezpečení.

Nejčastějšími skutečnostmi odůvodňujícími snížení stupně zabezpečení se stalo v roce 2020 vyhodnocení plnění programu zacházení (49,9 %) a dodržování vězeňského režimu (34,3 %). Mezi další skutečnosti se řadí posouzení závažnosti trestné činnosti, charakteristika osobnosti a dosavadní způsob života dle ustanovení § 6a odst. 8 vyhlášky MS č. 345/1999 Sb. v platném znění (tzv. moderační ustanovení). Uvedené se posuzuje v návaznosti na zpracování komplexní zprávy o odsouzeném, na základě které došlo k vyhodnocení vnitřních rizik. Za využití moderačního ustanovení byl stupeň zabezpečení snížen u 9,8 % odsouzených. Skutečnosti zohlednění přípravy na život v souladu se zákonem po propuštění v rámci programu výstupního zacházení nastaly u 5,3 % odsouzených a další významné skutečnosti byly zohledněny u 0,7 % odsouzených.

Nejčastějším důvodem pro zvýšení stupně zabezpečení se v roce 2020 stalo nové uložení nepodmíněného trestu (68,8 % odsouzených). K dalšímu zvýšení stupně zabezpečení docházelo na základě negativního vyhodnocení dodržování vězeňského režimu (21,9 % odsouzených), hodnocení programu zacházení (7,1 % odsouzených) a dalších významných skutečností (2,2 %), mezi které patří např. hrozba útěku, další očekávaná trestní řízení, nevykonaná ochranná opatření.

2.2.3. Podání návrhu na změnu umístění odsouzených

Odsouzený může požádat o umístění do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou podat návrh na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. V roce 2020 si podalo návrh celkem 379 odsouzených s tím, že do konce uvedeného roku bylo rozhodnutí zaevidováno u 216 návrhů. Z toho počtu vzalo 28,7 % odsouzených své návrhy zpět, u 63,5 % odsouzených soudy návrhy zamítly. U 6,9 % odsouzených soudy vyhověly jejich návrhům a nařídily nižší stupeň zabezpečení. K novému rozhodnutí o stupni zabezpečení soudy poslaly návrhy zpět ředitelům věznic u 0,9 % odsouzených.

2.3. Nástroj SARPO

V roce 2020 bylo zpracováno 8 226 komplexních zpráv za účelem vyhodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených. Z důvodu nově uložených trestů byla komplexní zpráva aktualizována u 7 397 odsouzených. Celkem bylo v roce 2020 zpracováno 15 623 komplexních zpráv.

Komplexní zpráva se zpracovává v různých verzích v závislosti na druhu trestné činnosti, věku odsouzeného délce a druhu uloženého trestu. Rozlišují se celkem tři verze: minimální, základní a rozšířená. Nejčastěji se zpracovávala základní verze komplexní zprávy (49,7 % odsouzených), neboť se jedná o odsouzené, délka jejichž nepodmíněného trestu nepřevyšuje půl roku, a odsouzení se nedopustili trestné činnosti násilné povahy, s drogovým ani sexuálním kontextem. Rozšířená verze komplexní zprávy byla zpracována u 42,5 % odsouzených, a to z důvodu, že jsou ve výkonu trestu za trestnou činnost s prvkem násilí, drogovým a sexuálním kontextem. Zbývajících 7,8 % komplexních zpráv je zpracováno v minimální verzi, která je určena pro odsouzené ve výkonu trestu nepřevyšujícím půl roku a jejichž trestná činnost neobsahuje závažné skutečnosti, jakými jsou násilí, drogový a sexuální kontext. Zároveň se nejedná o mladistvé ani o odsouzené s doživotním trestem odnětí svobody.

Výstupem komplexní zprávy se stává vyhodnocení pravděpodobnosti opětovného návratu do výkonu trestu na základě vypočtené míry statického a dynamického rizika. Rozložení statického rizika poukazuje na téměř shodné zastoupení odsouzených ve středním a vysokém stupni. Vypovídá to o zátěži plynoucí z trestní a kriminální minulosti. Zejména se jedná o opakovaný pobyt ve výkonu trestu odnětí svobody, výskyt násilné trestné činnosti a trestné činnosti

s drogovým kontextem. Mezi další závažné skutečnosti lze dále uvést skutečnost, že odsouzený vykonával trest převyšující 5 let a že celková doba věznění za posledních pět let přesáhla jeden rok. Rozložení dynamického rizika poukazuje na vyšší zastoupení odsouzených ve vysokém riziku, což vypovídá o vyšší zátěži plynoucí z rizikových oblastí lidského života, jakými jsou finance, zaměstnání, vzdělání, závislosti a osobnost.

2.4. Standardizované programy

V roce 2020 vězeňská služba disponovala osmi standardizovanými programy pro vybrané cílové skupiny odsouzených, kteří vykazují specifická kriminogenní rizika, bránící jim ve vedení řádného života. Včetně variant se jedná o deset různých standardizovaných variant.

Jedná se o kognitivně-behaviorální program „3Z“ (Zastav se, zamysli se, změň se); program pro pachatele trestných činů v souvislosti s řízením motorových vozidel a dopravou „Pardon“; dlouhodobý intervenční program pro pachatele násilí „TP Kemp“; terapeutický program pro mladistvé a mladé dospělé „TP 21 Junior“; reedukační program „GREPP“ pro pachatele násilí a sexuálně motivovaného násilí na dětech, spolu s navazujícím dlouhodobým terapeutickým programem GREPP 2 a variantou pro odsouzené ženy Feddo. Dále je poskytován krátkodobý intervenční program „Zuřivec“, jehož cílem je vytvoření náhledu problémového chování a příčin a souvislostí tohoto chování, které vedlo odsouzeného k páchání násilí; krátkodobý skupinový intervenční program „Antiagresivní trénink“ pro odsouzené, v jejichž životě hraje dominantní roli nezvládnání agresivity, a konečně program „Výstupní oddíl - otevřená věznice“, který vyzdvihuje posilování protektivních faktorů u odsouzených a pracuje s osobní odpovědností odsouzených před plánovaným propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody.

Ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR byl do celkem 13 věznic rozšířen a pro standardizaci připraven program „VIT“ (Victim Impact Training, Vidím i tebe), zaměřený na restorativní justici, který přináší prvek dopadů trestné činnosti odsouzených na jejich oběť. V roce 2020 byla již také v šesti věznicích zahájena pilotáž druhé z celkem tří plánovaných kohort nového programu „Good-Lives Model“ („Model dobrého života“), převzatého z Německa, který je určený pro odsouzené za násilné trestné činy s vysokými kriminogenními riziky. Ve třech věznicích a jednom ústavu pro výkon zabezpečovací detence je připravována pilotáž původního norského programu „Motivátor“ pro odsouzené a chovance s vysokými kriminogenními riziky.

V září roku 2020 bylo vyškoleno 11 nových lektorů programu 3Z a dva noví trenéři lektorů uvedeni do funkce. Zároveň byl program 3Z rozšířen do další věznice (Bělušice), nyní je tak realizován již ve 24 věznicích.

V roce 2020 probíhala pilotáž připravovaného standardizovaného programu FGDP (Finanční gramotnost a dluhové poradenství) ve dvou věznicích. Jedná se o program, který pracuje s vězněnými dlužníky. Vedle podpory ke zvyšování

úrovně finanční gramotnosti a poskytování dluhového poradenství program cílí i na další rizika dlužníků. Cílem projektu, který čerpá finanční prostředky z OPZ, je samotná pilotáž připravovaného programu a dále vydání metodických postupů pro spolupráci VS ČR se sociálními kurátory a nestátními neziskovými organizacemi.

2.5. Specializované oddíly

V rámci specializovaného zacházení s odsouzenými, kteří jsou motivováni pracovat na vlastní změně k nápravě, poskytuje vězeňská služba odsouzeným možnost účastnit se terapeutického programu ve specializovaných oddílech. Zde s nimi odborní zaměstnanci intenzivně pracují na snižování rizika recidivy a snižování nebezpečnosti jak v rámci výkonu trestu odnětí svobody, tak rovněž po jejich propuštění.

V roce 2020 vězeňská služba disponovala:

- devíti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování,
- pěti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování s individuálním zacházením,
- pěti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací,
- 11 oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek,
- jedním oddílem specializovaným pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním alkoholu a patologickým hráčstvím,
- osmi oddíly specializovanými pro výkon ochranného léčení (sexuologického, protitoxikomanického, protialkoholního a patologického hráčství).

Ve Věznici Světlá nad Sázavou jsou zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených matek s dětmi (oddíl specializovaný pro výkon trestu odsouzených matek nezletilých dětí ve věku od jednoho do zpravidla tří let věku dítěte, oddíl specializovaný pro výkon trestu odsouzených matek nezletilých dětí ve věku do jednoho roku dítěte, dále pak ještě oddělení pro výkon vazby matek nezletilých dětí). Dále jsou ve vězeňské službě zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných. Při umístování odsouzených trvale pracovně nezařaditelných je vždy přihlíženo k jejich zdravotnímu stavu. Věznice, kde jsou tyto oddíly zřízeny, nabízejí odsouzeným širokou škálu aktivit v rámci stanoveného programu zacházení. Programy zacházení jsou odsouzeným trvale pracovně nezařaditelným stanovovány individuálně a jsou přizpůsobeny jejich potřebám a zdravotnímu stavu. V současné době je výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných zajišťován v 18 věznicích a vazebních věznicích.

2.6. Sociální práce v organizačních jednotkách

Hlavním úkolem sociálního pracovníka VS ČR je zajištění či zprostředkování výkonu sociální práce/služeb pro uvězněné osoby. Sociální práce, tak jako další odborná činnost a standardní činnosti VS ČR, se v roce 2020 potýkala s opatřeními proti přenosu infekčního onemocnění. Bylo nezbytné dodržovat přísná protiepidemická opatření, včetně nošení ochranných prostředků. Standardní formy spolupráce s externími subjekty (obecní úřady – sociální kurátoři, pracovníci matrik a úseků osobních dokladů apod.) nebylo možné nadále uplatňovat ve stejném rozsahu. Vždy s ohledem na aktuální situaci všech zúčastněných byly voleny jiné varianty spolupráce a formy poskytování poradenských služeb: korespondenční, telefonické a následně i on-line. Nová situace přinesla i nové problémy, na které bylo nezbytné okamžitě reagovat – jedním z takových příkladů může být nezbytná potřeba zajištění náhradního ubytování po propuštění z věznice pozitivně testované/v karanténě umístěné osoby. Nebylo možné ani v tomto náročném roce 2020 omezit poskytování sociálního poradenství a pomoci potřebným.

2.7. Výkon trestu odnětí svobody cizinců

Cizinci již dlouhodobě tvoří v celkovém počtu vězněných osob (výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody, detence) přibližně osm procent (ve výkonu vazby 25 %, ve výkonu trestu 6 %, detence 3,1%). Nejpočetnější zastoupení představují občané Slovenska, Vietnamu, Ukrajiny, Polska, Rumunska, Srbska, Bulharska, Ruska, Moldavska, Nigérie. Odborné zacházení s vězněnými cizinci zastřešují ve věznicích tzv. koordinátoři pro zacházení s cizinci. V oblasti zabezpečení odborného zacházení s vězněnými cizinci VS ČR spolupracuje se státními i nestátními institucemi zabývajícími se problematikou cizinců na území ČR i mimo její území. Jejich zkušenosti a znalosti jsou využívány pro rozšíření znalostí odborných zaměstnanců VS ČR.

2.8. Duchovní služba

V závěru roku 2020 působilo ve věznicích 52 kaplanů (včetně hlavního kaplana) z 11 křesťanských církví. Nejpočetněji byla zastoupena římskokatolická církev (24 kaplanů) a Českobratrská církev evangelická (sedm kaplanů). Úvazky kaplanů se pohybují od 0,2 do 1,0, v součtu jde o 29,9 úvazků. Na plný úvazek pracovalo včetně hlavního kaplana a jeho zástupce devět kaplanů, jeden kaplan na úvazek 0,9. Podle ročních výkazů o plnění dohody 2020 kaplani a dobrovolníci systematicky pracovali s 1 632 vězněnými osobami.

2.9. Extramurální aktivity

Extramurální aktivity jsou doplňující mechanismy k odbornému zacházení s odsouzenými. Oproti předchozím obdobím, kdy bylo možné sledovat růst počtu extramurálních aktivit, bylo v roce 2020 zaznamenáno celkem 6 209 extramurálních aktivit, což je o 11 735 extramurálních aktivit méně než v předchozím roce. Danou skutečnost lze dát do přímé souvislosti

s realizovanými protiepidemickými opatřeními v souvislosti s rizikem onemocněním COVID-19 a zabránění, resp. minimalizací jeho šíření do věznic.

2.10. Oblast realizace protidrogové politiky

V roce 2020 se VS ČR v oblasti realizace protidrogové politiky řídila Plánem činnosti VS ČR v protidrogové politice na období 2020 až 2021, kde byly zohledněny aktivity Akčního plánu realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021. Dále se protidrogová politika řídila aktuálním akčním plánem Koncepce vězeňství do roku 2025. Podíl problémových uživatelů drog na celkové populaci vězňů je stále vysoký (cca 30 %).

V roce 2020 se provádělo dobrovolné léčení drogově závislých ve specializovaných oddílech deseti věznic. Soudně nařízené léčení protitoxikomanické nebo protialkoholní nebo léčení patologického hráčství se pak realizovalo ve specializovaných oddílech tří věznic, přičemž některé oddíly jsou zaměřeny na více těchto poruch (viz též příslušná kapitola). Poradny drogové prevence nadále fungovaly ve všech věznicích a poskytovaly zejména poradenství a informační servis. V roce 2020 fungovaly bezdrogové zóny se standardním zacházením taktéž ve všech věznicích. Ve třech věznicích je navíc zřízena bezdrogová zóna s terapeutickým zacházením.

V roce 2020 byla uživatelům drog nadále poskytována substituční léčba a detoxifikace. Centrum substituční léčby je zřízeno v deseti věznicích. V roce 2020 byla spolupráce VS ČR s nestátními neziskovými organizacemi poskytujícími drogové služby ve věznicích negativně ovlivněna epidemiologickou situací v ČR, v souvislosti s níž byl na jaře a na podzim roku 2020 znemožněn vstup pracovníků většiny mimovězeňských subjektů do věznic. Některé služby byly pracovníky nestátních organizací nadále poskytovány distanční formou v podobě telefonického či on-line kontaktu, poradenství a terapie.

Počet věznic, ve kterých je poskytována adiktologická péče, se oproti předchozímu roku nezměnil. V roce 2020 poskytovalo adiktologickou péči ve třinácti organizačních jednotkách celkem 15 adiktologů. Podle údajů, které adiktologové poskytli, bylo v průběhu roku 2020 v jejich péči téměř 2 600 vězněných osob. Z tohoto počtu se jednalo celkem ve 31 % o ženy. Téměř 60 % těchto vězněných osob (v roce 2019 cca 50 %), které byly ve sledovaném období v kontaktu s adiktologem, uvedlo injekční užívání návykových látek. Jako nejčastěji užívanou návykovou látku uváděli v 52 % konopné návykové látky, následně ve stejné míře v 19 % stimulační návykové látky a opiáty, v 18 % tabák, alkohol v 17 %, halucinogeny v 7 % a hazardní hráčství uvedli jako svoji nejrizikovější oblast celkem v 6 %. Ostatní sledované návykové látky, jako jsou těkavé látky nebo léky se závislostním potenciálem, byly zastoupeny v řádu jednotek. Do péče adiktologa se vězněné osoby dostaly nejčastěji na základě doporučení některého zaměstnance věznice, na základě výsledků SARPO nebo v souvislosti se zjištěnou pozitivitou na přítomnost návykových látek v těle při vstupní lékařské prohlídce do VTOS.

Intenzita testování vězňených osob na přítomnost návykových látek nebo jejich metabolitů v těle oproti minulému období poklesla, a to díky opatřením zavedeným ve věznicích v souvislosti s epidemiologickou situací v ČR. I v roce 2020 byla nadále věnována zvýšená pozornost zamezení průniku návykových látek do objektů VS ČR a jejich detekci v těchto objektech prostřednictvím různých druhů prohlídek včetně prohlídek s využitím speciálních protidrogových psů a speciálních přístrojů určených k identifikaci těchto látek přímo na místě nálezu.

2.11. Výkon zabezpečovací detence

K 31. 12. 2020 stav chovanců činil 103 chovance, z toho 11 žen. Oproti předchozímu roku absolutní meziroční přírůstek činil 9 chovanců. Vězeňská služba ČR eviduje další desítky uložených detencí k určitému datu, tj. po výkonu trestu odnětí svobody. Vzhledem k tomu, že přeměny ochranného léčení na zabezpečovací detenci nejsou jednotně evidovány, je třeba předpokládat, že konečný počet uložených zabezpečovacích detencí bude ještě vyšší.

Kapacita detenčních ústavů činí 95 míst. K 31. 12. 2020 činila naplněnost kapacity 108,4 %.

2.12. Střední odborné učiliště

V červnu 2020 se v devíti odloučených pracovištích středního odborného učiliště ve školských vzdělávacích střediscích (při věznicích Heřmanice, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Světlá nad Sázavou, Valdice, Všehrady, Kuřim, Znojmo, Stráž pod Ralskem) konaly závěrečné učňovské zkoušky. V sedmi učebních oborech bylo zařazeno 717 žáků, z nich 437 získalo výroční vysvědčení a 191 výuční list, 75 prospělo s vyznamenáním, 116 prospělo a 13 neprospělo. Kromě učebních oborů se uskutečnilo 47 kurzů (17 všeobecně vzdělávacích, tři jazykové, tři počítačové a 24 odborných), do nichž bylo zařazeno celkem 932 žáků a 114 z nich získalo osvědčení o absolvování.

Střední odborné učiliště se v době koronavirové pandemie na jaře 2020 plně zapojilo do výroby ochranných pomůcek, pro potřeby VS ČR bylo vyrobeno více než 400 000 ochranných roušek a 3 000 ochranných štítů.

V září 2010 byl zahájen nový školní rok. Střední odborné učiliště bylo rozšířeno o nové školské vzdělávací středisko v Příbrami. V učebních oborech bylo otevřeno 28 tříd, do kterých bylo zařazeno 682 žáků. V 34 kurzech začalo studovat 594 žáků.

Ve školských vzdělávacích střediscích Plzeň, Rýnovice, Valdice a Stráž pod Ralskem probíhá i nadále rozšířená výuka 3D tisku a do výuky v Rýnovicích, Valdicích a ve Stráži pod Ralskem byly začleněny základy robotiky.

3. Bezpečnost

3.1. Krizové řízení

V souvislosti s vyhlášeným krizovým stavem byla v roce 2020 zintenzivněna spolupráce se Správou státních hmotných rezerv a odborem bezpečnosti a krizového řízení Ministerstva spravedlnosti ČR. Ze strany správy hmotných rezerv bylo realizováno školení příslušníků odboru vězeňské a justiční stráže z informačních systémů využívaných při plánování a následném poskytování nezbytných dodávek po vyhlášení krizových stavů všech stupňů. Do systému byly zadány poptávané ochranné pomůcky potřebné k eliminaci přenosu respiračního onemocnění za celou vězeňskou službu pokrývající dobu dvou měsíců a následně došlo k aktualizaci stavu všech poptávaných komodit, včetně rozšíření databáze dodavatelů. V lednu 2020 byl rovněž schválen nový krizový plán vězeňské služby, který byl v následujících měsících postupně aktualizován v návaznosti na situaci spojenou s postupem pandemie.

3.2. Pasivní a aktivní zabezpečení objektů VS ČR

Hlavním úkolem vězeňské stráže je zejména střežení, předvádění a eskortování vězňených osob a zajišťování vnější i vnitřní bezpečnosti střežených objektů. Z pohledu vnějšího zabezpečení věznic, vazebních věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence přetrvává i nadále v oblasti stavebně technických, spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků stav, který si dlouhodobě vyžaduje značné investiční prostředky. Z důvodu nedostatečné výše finančních prostředků uvolňovaných za účelem zajištění vnější bezpečnosti střežených objektů jsou dlouhodobě řešeny pouze havarijní stavy tak, aby byla zajištěna alespoň provozuschopnost stávajících prostředků.

V roce 2020 byly dokončeny některé investiční akce většího rozsahu, mající významný dopad na vnější bezpečnost střežených objektů. Ve Věznici Heřmanice byla v první polovině roku 2020 dokončena první etapa výstavby ohradní zdi, zahájená již v roce 2019, a následně byla dokončena také druhá etapa. Jednalo se o ohrazení výrobní zóny včetně rekonstrukce strážních věží. Rovněž ve Věznici Bělušice byla dokončena rekonstrukce vnitřního oplocení zakázaného pásma. V návaznosti na výše uvedené byly zrušeny generálním ředitelem vězeňské služby uvedeným věznicím udělené výjimky pro výšku ohrazení a oplocení. Další významnou akcí v roce 2020 bylo zahájení navýšení vnější ohradní zdi na předepsanou výšku ve Věznici Příbram.

S ohledem na celkovou zastaralost a nespolehlivost střežících a zabezpečovacích systémů, včetně operačních středisek a v některých objektech rovněž s ohledem na nedostatečné ohrazení a oplocení bude nezbytné i nadále vynakládat značné finanční prostředky tak, aby byla dlouhodobě udržitelná požadovaná míra vnější i vnitřní bezpečnosti střežených objektů.

K eliminaci průniku nepovolených předmětů do věznic byl v roce 2020 předložen odboru logistiky seznam následujících požadavků na pořízení detekčních

prostředků z jednotlivých věznic: šest rámových detektorů pro kontrolu osob, tři rentgeny pro kontrolu zavazadel, dva detektory tepové frekvence a pět detekčních křesel. Uvedené požadavky budou realizovány v roce 2021. V roce 2020 bylo rovněž pořízeno 50 ručních skenerů podvozků pro potřeby prohlídek motorových vozidel jako náhrada inspekčních zrcátek.

V předchozích letech probíhalo vyhledávání a prezentace vhodných technických prostředků a moderních bezpečnostních technologií, které by vězeňská služba mohla využít k posílení bezpečnosti ve věznicích. Zejména z pohledu rizik možnosti průniku nepovolených předmětů nebo návykových látek do věznic byla věnována zvýšená pozornost bezpilotním leteckým prostředkům. V roce 2020 byl předložen ke schválení návrh pokračování pilotního projektu, který má za cíl ověřit technologie detekce bezpilotních systémů v prostředí vězeňské služby. V návaznosti na jeho schválení bude v průběhu roku 2021 ve spolupráci s Vojenským technickým ústavem provedeno testování systému ve Věznici Kuřim, které navazuje na již v minulosti realizovaný pilotní projekt ve Věznici Mírov.

3.3. Služební a profesní příprava

V roce 2020 bylo v rámci plánovaného přezbrojení služebních zbraní, konkrétně se jednalo o samopaly CZ Scorpion EVO 3 A1, kterými došlo k nahrazení zastaralých a opotřebovaných samopalů vzor 61, k vyčerpání rámcové smlouvy. Bylo pořízeno dalších 139 kusů této zbraně. Vězeňská služba v současné době disponuje celkem 2 639 kusy těchto samopalů, které byly dodány v osmi etapách.

Dokoupení dalších kusů EVO 3 A1 má přímou souvislost se stažením brokovnic z výkonu služby v jednotlivých věznicích v prosinci 2020 s tím, že uvedená zbraň bude nahrazena právě tímto samopalem. Stav všech brokovnic bude v průběhu roku 2021 posouzen znalcem v oboru zbraní. Použitelné brokovnice budou vráceny zpět do věznic a budou využity v rámci jednotky pro zákrok pod jednotným velením s neletálním střelivem. Následně budou zbývající samopaly EVO 3 A1 přerozděleny do jednotlivých organizačních jednotek.

V návaznosti na končící dobu expirace u téměř poloviny balistických přileb (118 kusů) používaných při výkonu služby-tedy záruky, že přilba poskytuje odpovídající balistickou ochranu, bylo schváleno a realizováno přerozdělení zbylých balistických přileb do celkem 16 organizačních jednotek tak, aby mohly být v každém regionu zajištěny eskorty s nebezpečnými osobami.

I přes téměř nepřetržitě trvající pandemii koronaviru v roce 2020 se podařilo ve všech věznicích splnit služební a profesní přípravu tak, aby nebyla ohrožena vycvičenost a akceschopnost jednotlivých skupin příslušníků vězeňské služby.

V oblasti činností a úkolů, které zabezpečují metodici – instruktoři služební přípravy a výcviku, probíhaly, byť v omezené míře, součinnostní výcviky zaměřené na ujednocování systému výcviku služební přípravy za účasti

vybraných příslušníků jednotlivých věznic. Metodici se v roce 2020 účastnili rovněž všech leteckých zahraničních eskort, které bylo možné se zřetelem na celosvětovou pandemickou situaci spojenou s uzavíráním hranic jednotlivých zemí a významné omezení leteckého provozu realizovat.

3.4. Mimořádné události

Z bezpečnostního hlediska lze situaci v českých věznicích v roce 2020 považovat za stabilizovanou. Vězeňskou službou byly zaznamenány mimořádné události v různém stupni závažnosti, které prověřily akceschopnost nejen vězeňské služby, ale i ostatních bezpečnostních sborů. V roce 2020 došlo k útěku ze střeženého objektu vězeňské služby z Věznice Ostrov nad Ohří, kdy vězněná osoba překonala vnitřní oplocení a následně v krátkém čase překonala i vnější ohrazení střeženého objektu. Ač byla bezprostřední reakce službu konajících příslušníků vězeňské služby v návaznosti na vyslaný signál střežícího zařízení umístěného přímo v zakázaném pásmu pohotová, nebyly zásah strážní a zásahové hlídky ani další pronásledování úspěšné. Následným šetřením bylo zjištěno, že příčinou opožděné reakce elektronického systému bylo chybné nastavení parametrů technologických prvků střežících perimetr, které měly reagovat na pokus vězněné osoby o překonání již prvního sledu oplocení.

Další závažnou mimořádnou událostí byl pokus o útěk obviněného z jednacích síně č. 201 u Okresního soudu v Havlíčkově Brodu. Po bezprostředním pronásledování příslušníkem vězeňské služby, ve spolupráci s Policií ČR byl dotyčný zadržen mimo objekt soudu a eskortován zpět do budovy soudu policejním vozidlem. K obviněnému byla následně přijata odpovídající bezpečnostní opatření.

Ve dvou případech byla událost vyhodnocena jako příprava vězněné osoby k útěku ze střeženého objektu. Jednalo se o událost ve Věznici Příbram, kdy bylo příslušníky vězeňské služby zjištěno poškození okenní mříže, u které byl zcela vytržen jeden vodorovný prut a částečně vytržen jeden svislý prut mříž. Konkrétně se jednalo o izolační celu lůžkové části ošetřovny věznice. Druhou závažnou mimořádnou událostí bylo úmyslné poškození bezpečnostního prvku ve Věznici Vinařice. Jednalo o naříznutí tří ocelových prutů kotvení okenní mříže v kuřárně oddílu. Vězněná osoba se k úmyslnému poškození uvedeného ukotvení mříže doznala. Při následné prohlídce byla nalezena jedna část ozubeného plátku na venkovním okenním parapetu okna kuřárny a druhá část byla nalezena odhozená v popelnici na dotčeném oddílu.

Závěrem roku 2020 vznikla ve Věznici Bělušice závažná mimořádná událost, na základě které byly uplatněny součinnostní dohody jak mezi věznicí, tak i Policií ČR. V uvedené věznici došlo ve dvou po sobě jdoucích dnech k hromadnému vystoupení vězněných osob. Odsouzení zapalovali drobné předměty, které vyhazovali z oken, a nedodržovali stanovenou kázeň a pořádek. Po dlouhém vyjednávání s vězněnými osobami se nedosáhlo zklidnění situace a postupně docházelo k narušování kázně a pořádku také v dalších ubytovnách. Na základě

vyhodnocení situace byl dán krizovým štábem pokyn k realizaci zákroku pod jednotným velením. Událost se obešla bez zranění zúčastněných osob.

Zařazení na nestřežené pracoviště zneužilo svým odchodem 25 odsouzených, jeden odsouzený zneužil volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů a jeden odsouzený zneužil volný pohyb mimo věznici v souvislosti s návštěvou.

V roce 2020 došlo celkem v 53 případech k napadení příslušníků a zaměstnanců vězeňské služby vězněnou osobou. V 50 případech byl napaden vězněnou osobou příslušník a ve třech případech zaměstnanec vězeňské služby.

3.5. Eskorty

Eskortování vězněných osob je z dlouhodobého hlediska považováno za jednu z nejrizikovějších činností v oblasti výkonu služby vězeňské stráže. V roce 2020 bylo eskortováno celkem 92 434 vězněných osob. Z toho počtu systémem dálkových eskort a přímou eskortou k umístění nebo přemístění do jiné věznice nebo do vězeňského zdravotnického zařízení bylo eskortováno 36 259 vězněných osob, k orgánům činným v trestním řízení 26 410 vězněných osob, za účelem vyšetření (ošetření) do vězeňského nebo mimovězeňského zdravotnického zařízení 28 977 vězněných osob, z důvodu předání do ústavní nebo ochranné výchovy (léčení) a k předání (převzetí) do cizího státu bylo eskortováno 268 vězněných osob (bez leteckých eskort). Celkem 520 vězněných osob bylo v roce 2020 střeženo v mimovězeňských zdravotnických zařízeních.

V porovnání s rokem 2019 (112 339 eskortovaných osob) došlo v roce 2020 (92 434 eskortovaných osob) k celkovému poklesu počtu eskortovaných osob o 19 905 (17,72 %). Tento stav byl způsoben zejména přijetím rozsáhlých preventivních protiepidemických opatření spojených s pandemií onemocnění COVID-19.

Prostřednictvím videokonference bylo v roce 2020 uskutečněno celkem 7 580 soudních jednání, přičemž celková úspora nákladů činila 6 603 913 Kč (na dopravu činila 2 197 684 Kč a na střežení 4 406 227 Kč). V porovnání s rokem 2019 (3 453 uskutečněných videokonferencí), se v roce 2020 celkový počet videokonferencí zvýšil o 4 127 (119,5 %).

V roce 2020 bylo provedeno celkem 11 leteckých eskort s 18 vězněnými osobami. Všechny eskorty byly provedeny k předání odsouzené osoby z České republiky, a to do šesti států, z toho tři eskorty se šesti odsouzenými osobami byly realizovány do Rumunska, dvě eskorty se třemi odsouzenými osobami do Lotyšska, dvě eskorty se třemi odsouzenými osobami do Nizozemí, dvě eskorty se třemi odsouzenými osobami do Švédska, jedna eskorta se dvěma odsouzenými osobami do Bulharska a jedna eskorta s jednou odsouzenou osobou do Litvy. Všechny uvedené eskorty proběhly bez komplikací.

3.6. Služební kynologie

Součástí vězeňské stráže je výkon služby se služebními psy. Vězeňská služba disponovala v roce 2020 celkem 263 služebními psy. Z tohoto počtu bylo 123 služebních psů určeno pro oblast obrany a ochrany (zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti) a 85 psů bylo určeno pro detekci a odhalování omamných a psychotropních látek. Ve fázi přípravy (výcviku) bylo 43 psů a 12 psů bylo ze zdravotních důvodů či stáří neschopno výkonu služby.

Po linii služební kynologie bylo jednotlivým věznicím a Výcvikovému středisku služební kynologie Věznice Jiřice přiděleno celkem 256 systemizovaných služebních míst.

Dlouhodobě limitujícím faktorem služební kynologie vedoucím k soběstačnosti našeho rezortu ve výcviku služebních psů je doposud neplnohodnotné Výcvikové středisko služební kynologie Věznice Jiřice. V souvislosti s rozvojem střediska byla schválena rekonstrukce haly ke kynologickým účelům, která měla být dle harmonogramu kolaudována koncem roku 2020, avšak bohužel se s její výstavbou doposud nezačalo. Realizace postupné výstavby nových objektů, které doposud chybí, povede k vytvoření potřebných podmínek pro výcvik služebních psů a přípravu příslušníků vězeňské služby po linii služební kynologie.

3.7. Justiční stráž

Hlavním úkolem justiční stráže je zajišťování pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti ČR. Ke dni 31. 12. 2020 činil celkový počet systemizovaných služebních míst justiční stráže 1 075, a to včetně deset služebních míst vedoucí oddělení justiční stráže (dříve oblastní velitel justiční stráže) a deset služebních míst zástupce vedoucího oddělení justiční stráže (dříve zástupce oblastního velitele justiční stráže). Celkový počet místních jednotek justiční stráže je 101 s tím, že u 33 jednotek je služba vykonávána v nepřetržitém režimu a 68 jednotek zajišťuje výkon služby zejména v pracovní době soudu, v pracovních dnech s určeným časovým přesahem podle potřeb konkrétního soudu a státního zastupitelství.

K 1. 1. 2020 došlo k přesunutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 do nových prostor v ulici Lazarská a tím také ke zrušení jednotky, která dosud zajišťovala pořádek a bezpečnost tohoto justičního subjektu v nepřetržitém režimu služby. V nových prostorách v ulici Lazarská je střežení prováděno již dříve zřízenou jednotkou při Městském soudu v Praze.

Ve druhé polovině roku 2020 došlo rovněž k vytvoření samostatného oddělení justiční stráže ve stávajících věznicích, které mají justiční stráž přidělenou. V této souvislosti došlo ke změně názvu systemizovaných služebních míst, kdy oblastní velitel byl nahrazen vedoucím oddělení, analogicky pak jeho zástupce. Název služebního místa velitel místní jednotky byl nahrazen názvem „vrchní inspektor justiční stráže“, analogicky pak jeho zástupce „inspektor justiční stráže“.

Uvedenou změnou došlo k ujednocení názvů systemizovaných služebních míst na této řídicí úrovni napříč celou vězeňskou službou.

3.8. Personální zajištění

V personální oblasti vězeňské stráže se dlouhodobě nedaří naplňovat systemizovaná služební místa v některých věznicích. Jedná se zejména o služební působiště v Praze a také v regionech, kde jsou věznice umístěny v blízkosti průmyslových zón s vysokou konkurencí na trhu pracovních míst. Bylo proto nezbytné také v roce 2020 velet příslušníky z ostatních věznic do Vazební věznice Praha–Ruzyně, Věznice Valdice a Věznice Vinařice za účelem zajištění plnění požadovaných úkolů. V průběhu roku 2020 bylo do uvedených věznic převeleno k výkonu služby 97 příslušníků.

Po linii justiční stráže nebylo k 31. 12. 2020 obsazeno, shodně jako v roce 2019, celkem 50 systemizovaných služebních míst v přímém výkonu služby. Z personálního hlediska je situace nejhorší v obou pražských oblastech, kdy z uvedeného počtu není dlouhodobě obsazeno 30 služebních míst.

4. Zdravotnictví

4.1. Poskytování zdravotních služeb

Způsob poskytování a organizace zdravotních služeb poskytovaných Vězeňskou službou ČR se proti předchozímu roku neměnily. Každá z věznic disponuje zdravotnickým střediskem, zajišťujícím ambulantní zdravotní péči. Při Vazební věznici Praha-Pankrác a při Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno je poskytována též lůžková péče.

Klientelu zdravotnických středisek a nemocnic Vězeňské služby ČR tvoří především osoby ve výkonu vazby, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence. Počet klientů registrovaných z řad zaměstnanců Vězeňské služby ČR je relativně nízký, přičemž registrace nových klientů zpravidla neprobíhá.

Každé zdravotnické středisko poskytuje primární péči prostřednictvím praktického lékaře a ve většině věznic je zajištěna zubním lékařem i stomatologická péče. V ženských věznicích je zajištěna gynekologická péče. Další odborné zdravotní služby jsou ve zdravotnických střediscích a nemocnicích poskytovány v souladu s potřebami Vězeňské služby ČR a s přihlédnutím jednak k dostupnosti mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb a jednak s ohledem k současným možnostem personálně zabezpečit jednotlivé zdravotnické odbornosti v rozsahu vyžadovaném platnou zdravotnickou legislativou.

Dále Vězeňská služba ČR jakožto zaměstnavatel ve svých zdravotnických zařízeních zajišťuje pracovní-lekářské služby zaměstnancům a osobám ve

výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detenci zařazeným do práce.

Jako součást zdravotních služeb poskytuje Vězeňská služba ČR také ochranné léčení, a to ambulantní formou ve Věznici Znojmo (protitoxikomanické), Věznici Rýnovice (protitoxikomanické a protialkoholní), Věznici Kuřim (sexuologické) a Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (protitoxikomanické, protialkoholní, pro patologické hráčství).

Zdravotnická střediska a nemocnice Vězeňské služby ČR se v souladu se svým posláním soustředí především na poskytování zdravotních služeb léčebně-preventivního charakteru. Podstatnou součástí jejich činnosti jsou však i medicínsko-právní výkony, nesouvisející bezprostředně s aktuálním zdravotním stavem vězňených osob. Medicínsko-právní úkony jsou prováděny na základě platných právních předpisů pro oprávněné osoby na vyžádání (jde o výkony, jako jsou vstupní zdravotní prohlídky při nástupu do vazby nebo výkonu trestu, testování přítomnosti návykových látek v těle atd.). Vzhledem k tomu, že tyto výkony spotřebovávají významnou část zdravotnických kapacit, představují medicínsko-právní výkony pro zdravotnickou službu výraznou zátěž. Další nemedicínskou zátěž představuje i agenda stížností a žádostí vězňených osob. Počet různých stížností a žádostí směřovaných na zdravotnickou službu je vyšší než u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb. Ve většině případů jde přitom o stížností neopodstatněné, takže ve svém důsledku tato agenda neefektivním způsobem spotřebovává další kapacity zdravotnické služby Vězeňské služby ČR.

Následující statistický přehled shrnuje základní měřitelné údaje vztahující se k poskytovaným zdravotním službám. Je třeba zdůraznit, že rok 2020 byl v důsledku celosvětové pandemie onemocnění COVID-19 výjimečný a že zdravotnické služby byly v prakticky plném rozsahu zajišťovány a poskytovány i v podmínkách, kdy si epidemiologická situace v jednotlivých věznicích vyžadovala řadu opatření, které těžce ovlivnily obvyklý způsob organizace práce ve vězeňském zdravotnictví. Vzhledem ke způsobu sběru dat a jejich vykazování do každoročních statistik však není možné rozlišit, jaký objem poskytované péče spotřeboval boj s COVID-19.

4.1.1. Poskytování zdravotních služeb vězňeným osobám

Souhrnné údaje o objemu ambulantní zdravotní péče poskytnuté vězňeným osobám za posledních pět let jsou uvedeny v tabulce.

Ambulantní léčebně-preventivní péče o obviněné a odsouzené v letech 2016- 2020

Počet provedených vyšetření ambulantními specialisty:		63 979	72 465	71 634	70 925	75 879
z toho	odborná vyšetření ve zdrav. zařízeních VS	41 096	44 931	42 594	42 430	55 959
	odborná vyšetření mimo zdrav. zařízení VS	22 883	28 316	29 040	27 830	24 663
Počet dispenzarizovaných:		7 986	7 886	8 237	81 81	8 435
Počet drogově závislých:		10 759	12 429	12 204	11 864	11 381
Úmrtí		27	40	40	27	43
z toho	sebevraždy	14	11	13	3	12
	vraždy	0	0	0	0	0
Sebepoškození:		480	507	451	309	177
z toho	pokus o sebevraždu	93	155	131	94	78
	hladovka	254	267	257	252	160
Počet onemocnění HIV/AIDS*		29	30	37	41	34

**Součet případů vyskytujících se v průběhu kalendářního roku v jednotlivých vězeňských zařízeních. (Je-li jedna HIV+ vězněná osoba ubytována v průběhu roku ve dvou věznicích, pak je vykázána dvakrát a k celkovému počtu onemocnění HIV+/AIDS součtu přispívá počtem pobytů v těchto zařízeních, i když jde stále o jeden stejný případ.)*

Pokud jde o celkový počet provedených vyšetření a ošetření, pak se v roce 2020 zaznamenal již potřetí meziroční pokles počtu provedených vyšetření a ošetření, a to o 17 220, relativně o 4,4 % ve srovnání s rokem 2019. Mezi možná vysvětlení patří klesající kapacita zdravotnické služby v důsledku neuspokojivé personální situace, pokud jde o počty lékařů, bezpochyby také omezení v souvislosti se zajišťováním protiepidemických opatření a nakonec i celkový pokles vězněných osob.

Také spotřeba stomatologické péče v roce 2020 ve srovnání s předchozím rokem poklesla. Došlo tedy k dalšímu poklesu v počtech stomatologických vyšetření a ošetření o nepřehlédnutelných 10 895 výkonů, což představuje pokles o 18,5 %. K vykazovanému poklesu však mimo jiné přispívá skutečnost, že někteří mimovězeňští poskytovatelé stomatologické péče neposkytují potřebná data, která by mohla být vykázána jako zajištěná stomatologická péče. Podobně jako u poskytování ostatních zdravotnických služeb jde část poklesu na vrub personální situace zdravotnické služby a také restrikcí v důsledku

protiepidemických opatření, poklesu počtu vězněných osob a pravděpodobně i změny chování vězněných osob, které tyto služby nenadužívaly.

K poklesu došlo i u meziročního porovnání počtu vyšetření a ošetření provedených ambulantními specialisty. V roce 2020 to bylo 63 979 výkonů oproti 71 634 vyšetřením a ošetřením v r. 2019, tj. pokles o 11,7 %. Zhruba stejný je i poměr počtu odborných vyšetření provedených ve zdravotnických zařízeních VS ČR a počtu odborných vyšetření v mimovězeňských zdravotnických zařízeních 2:1. Mezi jednotlivými organizačními jednotkami však existují výrazné rozdíly. Příčiny tohoto vývoje jsou obdobné, jak bylo uvedeno výše – zejména protiepidemická opatření, personální situace zdravotnické služby a změna chování vězněných osob.

Počet dispenzarizovaných osob zůstal prakticky na stejné úrovni jako v předchozím roce. Došlo pouze k jeho mírnému meziročnímu přírůstku o cca 1,3 %, tj. 100 osob. Celkem bylo dispenzarizováno 7 986 odsouzených osob nebo osob ve výkonu vazby.

Počty drogově závislých osob zaznamenaly meziroční pokles o 13,4 %, tj. o 1 670 osob. Stále přetrvává relativně dobrá situace, pokud jde o odhad prevalence HIV+/AIDS případů. Za rok 2020 bylo ve věznicích vězeňské služby hlášeno celkem 29 případů (vzhledem k anonymitě údajů je reálný počet HIV+ osob s největší pravděpodobností nižší, protože při přesunu vězně z jedné věznice do druhé v průběhu jednoho kalendářního roku může dojít k hlášení stejného případu dvakrát, v důsledku čehož je celkový počet hlášených případů nadhodnocený. Prevalenci HIV+ není možné odhadovat ani jako prostý součet pozorování výskytu HIV/AIDS v 1. a 2. pololetí).

Počet pokusů o sebepoškození se zásadně nezměnil a v roce 2020 bylo takových pokusů hlášeno 480, tj. o 27 méně než v r. 2019. V relativních ukazatelích došlo k meziročnímu poklesu o 5,3 %. Ve srovnání s předchozím obdobím však v r. 2020 dochází k nepřehlédnutelnému poklesu počtu sebevražedných pokusů ze 155 v r. 2019 na 93 v roce 2020, což představuje pokles o 40 %.

4.1.2. Poskytování lůžkové péče vězněným osobám ve zdravotnických zařízeních VS ČR

V rámci Vězeňské služby ČR zajišťuje lůžkovou nemocniční péči pro vězněné osoby Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno a Vazební věznice Praha-Pankrác. Přehled o počtech hospitalizovaných osob za posledních pět let uvádí následující tabulka.

Počty hospitalizovaných osob v nemocnicích Vězeňské služby ČR v letech 2016- 2020

Vězeňská nemocnice	Kalendářní rok				
	2020	2019	2018	2017	2016
VVaÚVZD Brno	736	1 081	1 050	1 019	1 128
VV Praha - Pankrác	1 306	1 448	1 411	1 552	1 700
Celkem	2 042	2 529	2 461	2 571	2 828

Porovnání počtů hospitalizovaných s předchozím obdobím není možné, protože provoz lůžkových zařízení byl dramaticky ovlivněn organizačními opatřeními, která si vynutila epidemiologická situace v ČR a kdy byly v obou lůžkových zařízeních zřízeny uzavřené specializované jednotky pro poskytování péče COVID-19 pozitivním pacientům z řad vězněných osob.

Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno disponoval v r. 2020 celkem 110 lůžky. Nemocniční péče, resp. lůžková kapacita, byla rozdělena standardně podle jednotlivých oborů na 28 lůžek pro obor vnitřní lékařství, z toho čtyři lůžka pro jednotku intermediální péče, 14 lůžek pro obor infekční lékařství, 25 lůžek pro obor následná péče pneumologická, 20 lůžek pro obor psychiatrie a 26 lůžek je vyčleněno pro poskytování všeobecné následné péče. Struktura poskytnuté péče je patrna z tabulky.

Počet hospitalizovaných osob v nemocnici Vazební věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno v letech 2016–2020

Kalendářní rok		2020	2019	2018	2017	2016
Počet hospitalizovaných:		736	1 081	1 050	1 019	1 128
z toho	interní oddělení	154	204	194	227	232
	infekční oddělení	108	184	104	101	150
	psychiatrické oddělení	433	477	490	304	340
	jednotka intermed. péče	0	84	80	84	72
	následná lůžková péče, dř. oddělení s ošetrovatelskou péčí	41	9	182	303	334
Počet úmrtí:		3	12	7	3	6
z toho	sebevraždy	3	4	0	1	2
	vraždy	0	0	0	0	0

Přehled je uspořádán podle standardního rozdělení lůžkového fondu nemocnice. V době koronavirových krizí však byla nemocnice VV a ÚPVZD Brno reorganizována tak, že v jejím rámci vznikla samostatná jednotka pro péči o pacienty s COVID-19 s kapacitou 44 lůžek. Vznik této jednotky a nutnost rezervovat lůžka pro potenciální pacienty se nutně promítly i do celkového počtu hospitalizovaných v r. 2020, který je tím pádem nižší než v roce 2019.

Nemocnice s poliklinikou Vazební věznice Praha-Pankrác disponovala v roce 2020 103 lůžky, přičemž oddělení interních oborů mělo 46 lůžek a oddělení chirurgických oborů mělo 57 lůžek. Ve srovnání s předchozím rokem tedy nedošlo ke změnám. Strukturu a objem poskytované zdravotní péče uvádí tabulka:

Počet hospitalizovaných osob v nemocnici s poliklinikou Vazební věznice Praha-Pankrác v letech 2016–2020

Kalendářní rok		2020	2019	2018	2017	2016
Počet hospitalizovaných:		1306	1 448	1 411	1 556	1 700
z toho	oddělení chirurgických oborů	884	949	900	1 010	1 126
	oddělení interních oborů	422	499	511	546	574
Počet úmrtí:		6	6	4	3	6
z toho	sebevraždy	2	0	0	0	0
	vraždy	0	0	0	0	0

Podobně jako v předchozím případě i provoz Nemocnice s poliklinikou Vazební věznice Praha-Pankrác byl zásadním způsobem ovlivněn nutností vybudovat uzavřenou jednotku pro pacienty s COVID-19. Její kapacita byla 39 lůžek. Podobně jako v Brně i zde došlo k značným zásahům do běžného provozu tohoto zdravotnického zařízení a snížení jeho celkové kapacity.

4.2. Detenční ústavy

Detenční ústavy jsou zřízeny při Vazební věznici Brno a Vazební věznici Opava.

V ústavu zabezpečovací detence ve Vazební věznici Brno pobýval stejný počet chovanců jako roce 2019. Počty chovanců v detenčním ústavu ve Vazební věznici Opava stoupl v r. 2020 na 54, což je o 8 % více než v r. 2019.

Se zastavením růstu počtu chovanců v detenčním ústavu při Vazební věznici Brno souvisí i meziroční stabilizace spotřeby zdravotní péče, která je podobná předchozímu období.

Počty chovanců a spotřeba zdravotní péče v ústavu zabezpečovací detence ve Vazební věznici Brno v letech 2016-2020

Kalendářní rok	2020	2019	2018	2017	2016	
Počet chovanci detenčního ústavu	45	45	35	33	30	
Počet vyšetření celkem	1 122	1 115	978	997	1 402	
z toho	praktický lékař	207	87	25	19	66
	psychiatr	280	320	243	253	388
	klinický psycholog	328	356	239	249	371
	zubní lékař	67	113	87	86	90
	odborný lékař	240	242	384	150	299

Struktuře spotřeby zdravotní péče v detenčním ústavu ve věznici v Opavě dominují výkony prováděné praktickým lékařem, které reprezentují celkem tři čtvrtiny všech provedených vyšetření a ošetření (absolutně 1 574). Psychiatr se na celkovém počtu vyšetření a ošetření podílí 14,6 % (absolutně 307). Jeden chovanec přitom vyžadoval v roce 2019 cca 39 vyšetření a výkonů.

Počty chovanců a spotřeba zdravotní péče v detenčním ústavu ve Věznici Opava v letech 2016-2020

Kalendářní rok	2020	2019	2018	2017	2016	
Počet chovanců detenčního ústavu	54	50	50	47	46	
Počet vyšetření celkem	2 101	2 216	2 835	1 178	940	
z toho	praktický lékař	1 574	1 711	2 192	505	428
	psychiatr	307	264	430	473	379
	zubní lékař	100	87	81	113	81
	odborný lékař	120	154	132	87	52

4.3. Problematika HIV/AIDS

Oblast prevence, vyhledávání a léčby HIV/AIDS se ve VS ČR řídí Nařízením generálního ředitele VS ČR č. 36/2005, které vychází z Metodického listu Ministerstva zdravotnictví č. 5 k řešení problematiky HIV/AIDS v České republice z roku 2003, upraveným na podmínky vazby a výkonu trestu odnětí svobody.

Vyšetření vězněných osob na HIV/AIDS jsou prováděna v souladu s obecně závaznými předpisy a v plném souladu s lékařskou etikou, tzn., že je není možné provádět bez výslovného souhlasu vyšetřované osoby. V případě pozitivního nálezu je ošetřující lékař zdravotní služby VS ČR osobou, která je povinna provést poučení pacienta; vlastní léčba je pak zajišťována ve spolupráci s mimovězeňskými odbornými pracovišti (zdravotnická služba VS ČR nemá k poskytování této péče odpovídající personální vybavení).

V průběhu roku 2020 poskytli zdravotničtí pracovníci Vězeňské služby ČR v rámci prevence HIV/AIDS poradenství celkem 1 323 vězněným osobám (z toho 1 055 mužům a 268 ženám). Serologické vyšetření bylo zajištěno pro 2 501 osobu (z toho 2 237 muži a 264 ženy).

Celkem bylo v průběhu 1. pololetí 2020 vězněno 24 osob infikovaných virem HIV (prevalentní případy – 23 mužů, jedna žena). V průběhu 2. pololetí 2020 bylo vězněno 28 HIV pozitivních osob (prevalentní případy – 23 mužů, pět žen).

Negativním jevem je stále malý zájem vězněných osob konzultovat problematiku HIV/AIDS se zdravotnickými pracovníky. V roce 2015 poradenské služby využilo 3 558 vězněných osob, v roce 2016 to bylo 2 924 osob a v roce 2017 2 511 a 1 550 konzultací v r. 2018. Zájem o konzultace je tak nízký, že o ně v roce 2019 požádalo „pouze“ 891 osob a v roce 2020 o málo více, celkem 1 323 vězněných osob. V protikladu k zájmu o odborné konzultace je však reálné chování odsouzených osob, kdy se v posledních letech zvyšuje počet osob, které absolvují serologické vyšetření. V roce 2020 byl proveden celkem 2 501 serologický test (v r. 2019 jich bylo 2 321, v r. 2018 1 712 testů a 1 106 testů v r. 2017). K vzestupu přitom dochází i přes mírný pokles počtu vězněných osob.

4.4. Úmrtí vězněných osob

Počet osob, které zemřely v průběhu výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, je v rozmezí hodnot pozorovaných mezi roky 2016-2019. V roce 2020 zemřelo celkem 41 vězněných osob, tj. stejně jako v roce předchozím.

Počty zemřelých ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody podle příčin úmrtí v letech 2016–2020

		Rok	2020	2019	2018	2017	2016
Příčiny smrti	Sebevraždy	udušení	15	10	13	3	8
		vykrvácení	0	0	0	0	1
		léky	4	1	0	0	0
	Diagnóza	respirační onemocnění	2	3	3	4	2
		metabol. rozvrat	1	0	0	0	2
		onem. zažívacího ústr.	3	2	0	0	1
		nádor. onem.	4	3	5	1	3
		cévní onem.	10	19	16	9	6
		bez zjevné příčiny	2	2	1	0	2
		polytrauma	0	0	2	0	0
		polymorbidita	0	0	0	2	0
		abstinenční syndrom	0	0	0	0	0
		vraždy	0	0	0	0	0
		Úmrtí v šetření		29	28	24	8
Úmrtí uzavřená		12	12	16	19	25	
Úmrtí celkem		41	40	40	27	45	

5. Personalistika

Mezi hlavní úkoly po linii personálních činností patřila i nadále realizace aktivní personální politiky zaměřená na získávání kvalitních a motivovaných zaměstnanců do vězeňství v rámci doplňování stavu neobsazených míst a zlepšování pracovních podmínek zaměstnanců.

Rok 2020 byl jako pro všechny oblasti, tak i pro oblast personální práce velmi výjimečný, a to z důvodu probíhající koronavirové epidemie. Trend klesajícího zájmu o práci v bezpečnostních sborech se změnil, a to díky dopadům epidemiologických opatření, které přinesly mnoha zaměstnavatelům omezení nebo zastavení činnosti. Dle průzkumů začali uchazeči o práci jako hlavní kritérium při výběru upřednostňovat práci, kde je předpokládána jistota a stabilita zaměstnání. Na tyto ukazatele Vězeňská služba ČR cílila náborovou kampaň a inzerci.

Mezi priority personální práce patřila náborová činnost, a to především z důvodu doplňování stavu neobsazených míst, jejichž počet je stále vysoký v důsledku ukončování služebního nebo pracovního poměru. U služebních míst byla v roce 2020 zaznamenána o 0,6 % vyšší fluktuace než v roce 2019, naopak u pracovních míst jsme zaznamenali o 1,2 % nižší fluktuaci.

V náborové činnosti přinesl rok 2020 sice vyšší počty uchazečů, ale také velké komplikace v přijímacím řízení. V počátku roku se náborová činnost téměř zastavila, a to pro zhoršení stavu epidemie, v důsledku čehož nastaly problémy v realizaci přijímacího řízení. Tyto problémy se postupně vyřešily a velmi úspěšný nábor (a to zejména na základě cílené inzerce volných míst s důrazem na jistotu zaměstnání) byl zaznamenán až na přelomu června a července, kdy se tento trend udržel až do konce roku. I přes všechny potíže způsobené koronavirovou epidemií, která postihla i mnoho personálních pracovišť, zavádění a dodržování různých protiepidemických opatření, se podařilo v roce 2020 přijmout o 51 příslušníků více než v roce 2019.

5.1. Početní stavy vězeňské služby

Počet plánovaných služebních míst se pro rok 2020 nezměnil a stejně jako v roce 2019 bylo na základě usnesení vlády č. 832/2018 schváleno Vězeňské službě ČR celkem 7 505 systemizovaných služebních míst. Počet plánovaných míst občanských zaměstnanců se oproti roku 2019 snížil o 88,2 míst, a to ze 4 487 na 4 398,8 míst.

Neobsazenost systemizovaných služebních míst se v průběhu roku 2020 pohybovala od 6,7 % do 5,2 %, což představovalo pokles z 510 neobsazených míst v lednu na 389 neobsazených míst v prosinci.

5.2. Nábor a výběrová řízení

V roce 2020 bylo k Vězeňské službě ČR přijato do služebního poměru celkem 531 nových příslušníků, což je velmi dobrý výsledek personální a náborové činnosti. Úspěšnost náborové činnosti je zřejmá i z porovnání s předchozím rokem, kdy bylo k Vězeňské službě ČR přijato celkem 483 nových příslušníků.

Služební poměr u Vězeňské služby ČR v roce 2020 ukončilo celkem 524 příslušníků, což je počet srovnatelný s rokem 2019, kdy služební poměr ukončilo 528 příslušníků.

K obsazování volných služebních míst je využíváno kromě klasického náboru institutu výběrových řízení. Na obsazení volných služebních míst na generálním ředitelství a služebních míst ředitelů organizačních jednotek a jejich zástupců bylo uskutečněno celkem 31 výběrových řízení.

Vzhledem k situaci související s pandemií COVID-19 nebylo možné pořádat náborové akce nebo se jich účastnit jako v minulých letech, a tak se hlavním nástrojem pro získávání nových zaměstnanců, ať už do služebního či pracovního poměru, stala inzerce. Tomu napovídají kladné ohlasy z jednotlivých organizačních jednotek Vězeňské služby České republiky a jejich zájem o zveřejňování dalších inzerátů.

5.2.1. Náborový příspěvek

Vězeňská služba České republiky využívá s účinností od 1. 1. 2018 za účelem zajištění obsazenosti volných služebních míst možnost přiznávat náborový příspěvek nově přijatým příslušníkům. Náborový příspěvek je stanoven všem organizačním jednotkám ve výši 150 000,- Kč, 100 000,- Kč a 75 000,- Kč podle stanovených kritérií.

Možnosti přiznávání náborového příspěvku využívají všechny organizační jednotky, kromě Vazební věznice Liberec, kde do současné doby neudělilo 37 přijatých příslušníků souhlas s přiznáním náborového příspěvku.

V roce 2020 bylo přijato do služebního poměru 531 příslušníků a náborový příspěvek byl vyplacen 344 příslušníkům v celkové výši 36 287 464 Kč. Dalších 278 nově přijatých příslušníků udělilo souhlas s přiznáním náborového příspěvku, který jim bude vyplacen v roce 2021 po uplynutí zkušební doby. Na základě výše uvedeného a z praxe personálních pracovníků lze konstatovat, že možnost přiznávání náborového příspěvku působí jako motivační prvek v rámci náboru uchazečů k přijímání do služebního poměru příslušníků.

5.2.2. Neobsazená pracovní místa

Vývoj neobsazenosti systemizovaných pracovních míst se v průběhu roku 2020 pohyboval od 3,8 % do 3,7 %, což představovalo velmi nepatrný pokles ze 168 neobsazených míst v lednu na 164 neobsazených míst v prosinci.

V roce 2020 bylo do pracovního poměru přijato celkem 408 nových zaměstnanců. Oproti roku 2019 je v počtu přijetí značný pokles, a to o 81 přijatých zaměstnanců, což koresponduje s realizovanou redukcí pracovních míst, kdy ve většině zůstala neobsazená místa lékařů a odborných zaměstnanců, která se dlouhodobě nedaří obsazovat. K náboru nových občanských zaměstnanců do pracovního poměru je nutné dodat, že u těchto míst je získávání nových uchazečů mnohem obtížnější, neboť požadavky pro výkon práce jsou vyšší (stupeň vzdělání, obor zaměření vzdělání a praxe v oboru) a naopak finanční ohodnocení je i přes zvýšení platových tarifů nižší, zejména pak s přihlédnutím k těmto požadavkům a nízké atraktivnosti pracovního prostředí, které je také jedním z hlavních ukazatelů výběru nového zaměstnání.

Počet skončení pracovního poměru v roce 2020 činil celkem 404 a v porovnání s rokem 2019 je to o 75 méně, což opět koresponduje s redukcí pracovních míst v roce 2019.

5.3. Genderová vyváženost

Rovný přístup, rovné šance a nediskriminační principy chápe Vězeňská služba ČR jako správnou a řádnou cestu dnešní společnosti. Z tohoto důvodu věnuje dlouhodobě pozornost prosazování rovných příležitostí žen a mužů. Taktéž se jí daří formovat podmínky pro rovný přístup žen a mužů k výkonu práce a služby, k odměňování za kvalitně odvedenou práci, zvyšování a prohlubování vzdělání zaměstnanců a příslušníků a v neposlední řadě benefitům, které vycházejí z uzavřené kolektivní smlouvy a kolektivní dohody.

Ve Vězeňské službě k 31. prosinci 2020 činil podíl zaměstnaných žen 28 %, což oproti stejnému období v roce 2019 zůstalo nezměněno. Podíl žen na vedoucích místech je k 31. prosinci 2020 vyšší a představuje 31 %, což je oproti stejnému období v roce 2019 nárůst o 3 %.

Anonymizované statistiky výše platů v jednotlivých platových třídách dle pohlaví nejsou ve vězeňské službě zavedeny, neboť výše platů a služebních příjmů se u obou pohlaví neliší a jsou stanoveny platovou (tarifní) tabulkou dle nařízení vlády v návaznosti na příslušné zařazení. Další složky platů (služebních příjmů), jako jsou např. příplatky za vedení a zvláštní příplatky, jsou rovněž stanoveny k pracovnímu či služebnímu místu bez rozdílu, zda je na tomto místě zařazena žena, nebo muž, a to interním platovým předpisem vězeňské služby.

5.4. Vzdělání pracovníků vězeňské služby

Vzdělávání v oblasti výchovy k lidským právům a rovným příležitostem žen a mužů probíhá ve Vězeňské službě ČR u všech nově přijatých zaměstnanců, a to v rámci Základní odborné přípravy pro příslušníky a občanské zaměstnance. Zaměstnanci mají dále možnost absolvovat různé výukové, vzdělávací a sebevzdělávací kurzy pořádané Akademií Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem či vzdělávacími agenturami. Ke zvýšení kvalifikace mají příslušníci i občanští zaměstnanci možnost studia na Policejní akademii ČR formou kombinovaného studia. Top management Vězeňské služby ČR aplikuje strategii Evropské unie gender mainstreaming s cílem zabezpečit harmonii mezi osobním a pracovním životem, a to i přes veškerá specifika, která jsou osobitá pro činnost Vězeňské služby ČR.

Významnou součástí personální strategie a praxe v rámci řízení lidských zdrojů Vězeňské služby ČR je koordinace celoživotního vzdělávání vězeňského personálu.

Důraz na úroveň vzdělanosti se projevuje zvyšujícím se počtem příslušníků a občanských zaměstnanců, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání ukončením bakalářského nebo magisterského studijního programu. Tento progresivní charakter je očekáván i do budoucna.

Za odvedenou kvalitní práci byli občanští zaměstnanci a příslušníci oceněni udělením medailí a plaket. V roce 2020 bylo zaměstnancům Vězeňské služby České republiky uděleno celkem 608 ocenění.

5.5. Ozdravné pobyty

Jednou ze základních oblastí péče o příslušníky je zabezpečování ozdravných pobytů. Ozdravné pobyty formou tělesných rehabilitačních aktivit a tělesných rehabilitačních aktivit s léčebnou rehabilitací jsou realizovány v zařízeních Vězeňské služby ČR, a to v zotavovnách Přední Labská, Pracov a Praha a rehabilitačním středisku Věznice Valdice. Forma lázeňské léčebně rehabilitační péče byla provedena na základě výběrového řízení.

Z důvodu protiepidemických opatření rozhodl generální ředitel o využívání formy ozdravných pobytů na základě individuálního plánu. Tato forma byla realizována téměř v 1 700 případech.

V průběhu roku 2020 byly rovněž intenzivně připravovány návrhy změny týkající se nařízení, kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, a to z důvodu potřeby stanovení přesnější specifikace vykonávaných činností nebo za účelem vymezení některých nových činností, které budou ve Vězeňské službě ČR vykonávány. Poslední změny tohoto právního předpisu Vězeňská služba ČR zaznamenala před více než osmi lety a potřeby aktualizace stavu se v průběhu těchto let navyšovaly. Po usilovných a úspěšných mezirezortních jednáních se záměr Vězeňské služby ČR podařil již v průběhu roku 2020 realizovat.

Ze zprávy a výsledného porovnání vývoje personální situace v roce 2020 je patrné, že hlavní úkoly personální práce byly v průběhu roku plněny na velmi dobré úrovni, v rámci obsazování služebních a pracovních míst byla nastavena širší spolupráce jak v rámci Vězeňské služby ČR, tak i s ostatními subjekty, využívána vyšší operativnost pro řešení aktuálních potřeb a uplatňovány nové metody a kreativita v získávání nových příslušníků a občanských zaměstnanců.

6. Logistika

6.1. Materiálně technické zabezpečení a služby

V souvislosti s mimořádnými opatřeními k zamezení šíření nákazy COVID-19 byla činnost oddělení rozšířena o pořizování ochranných prostředků a dezinfekce. Vězeňská služba se stala soběstačnou ve výrobě látkových roušek, kterých bylo vyrobeno v šicí dílně v Pardubicích přes 276 000, a také ve výrobě jednorázových nano roušek v celkovém počtu 1 142 800 ks. Ve Věznici Světlá nad Sázavou se vyrobilo přes 600 000 jednorázových nano roušek a ve Věznici Pardubice následně přes 500 000. Výroba těchto jednorázových roušek vyplynula z akutní potřeby a absolutní absence tohoto druhu materiálu na trhu. Koncem měsíce března byla již VS ČR zcela nezávislá v zásobování tohoto druhu materiálu. Vzhledem k tomu, že i výroba látkových roušek probíhala v jednotlivých věznicích podle tehdejších možností, byla VS ČR koncem března samostatná i v dodávkách látkových roušek.

V roce 2020 bylo na výstrojní součástky vynaloženo

Výstrojní součástky pro příslušníky cca	70 mil. Kč
Výstrojní součástky pro vězněné osoby	30 mil. Kč
Tkaniny pro výrobu výstrojních součástek pro vězněné osoby cca	22 mil. Kč
OOP v souvislosti s COVID-19	43,4mil. Kč
Výzbroj	11 mil. Kč

Výstrojní součástky pro vězněné osoby

V roce 2020 byla výroba výstrojních součástek značně ovlivněna nutností úpravy výroby, kdy bylo nutné upřednostnit výrobu látkových roušek. V důsledku nutnosti rozšíření výroby bylo nutné zřízení nové šicí dílny ve Věznici Heřmanice, kam byla výroba ochranných prostředků přesunuta.

Výstrojní součástky pro příslušníky

V roce 2020 bylo vystrojování příslušníků ovlivněno přijatými opatřeními v souvislosti s COVID-19. Nebylo možné uskutečnit v potřebné míře očekávanou zakázkovou výrobu a také bylo problémové vystrojování nově nastoupených příslušníků i výdej běžných výstrojních součástek.

Činnost oddělení v souvislosti s COVID-19

Dne 1. 4. 2020 bylo schváleno usnesení vlády, na základě kterého bylo Vězeňské službě uloženo zajistit výrobu a distribuci ochranných prostředků mezi organizační složky státu, jimi zřizované územně samosprávné celky a jimi zřizované příspěvkové organizace a další orgány veřejné správy. V souvislosti s tímto usnesením poskytla VS ČR pomoc a bezplatně vybavila jednorázovými nano rouškami tyto nejvýznamnější složky státu:

Hasičský záchranný sbor	99 000 ks
MSP + Justice	100 000 ks
Nemocnice	47 000 ks
Ministerstvo obrany	24 000 ks
Ostatní subjekty	27 000 ks

Celkem tak VS ČR bezplatně převedla 300 000 jednorázových nano roušek v celkovém finančním objemu cca 5,7 mil. Kč bez započítání práce odsouzených a provozních nákladů, které také šly na vrub VS ČR.

Látkové roušky byly bezplatně na základě tohoto usnesení poskytnuty těmto nejvýznamnějším složkám:

Hasičský záchranný sbor	29 200 ks
MSP + Justice	14 000 ks
Ministerstvo vnitra	23 100 ks
Ostatní subjekty	5 500 ks

Celkem tedy VS ČR poskytla cca 72 000 látkových roušek v celkovém objemu cca 1,4 mil. Kč. Další činností oddělení se stala distribuce ostatních ochranných prostředků v souvislosti s ochranou před nákazou COVID-19 a zajišťování a distribuce dezinfekce s virucidními účinky. V této souvislosti oddělení úzce spolupracovalo s ministerstvem spravedlnosti a dalšími distribučními kanály řízené ministerstvem vnitra. V této souvislosti byly zajištěny veškeré ochranné prostředky (speciální obleky, rukavice, respirátory, masky a filtry, návleky apod.)

6.2. Zabezpečovací a komunikační technologie

Centrální nákupy v roce 2020 byly zaměřeny zejména na komponenty poplachových systémů, nákupy mobilních telefonů a opravy radiostanic. Jako náhrada za zastaralé nebo nefunkční technické prostředky bylo pořízeno celkem 300 kamer, 25 videorekordérů a 50 monitorů. Dále bylo pořízeno 30 venkovních prostorových detektorů, deset ručních detektorů kovů a 700 nových mobilních telefonů. Na prohlídky motorových vozidel bylo pořízeno 50 ks ručních skenerů jako náhrada inspekčních zrcátek. V průběhu roku bylo opraveno 550 ks ručních radiostanic.

V oblasti investic na centrálně pořizované technické prostředky, které zvyšují bezpečnost a odhalují vnášené nepovolené předměty do objektů, byly na základě veřejné zakázky uzavřeny rámcové dohody na pořízení RTG zavazadel v hodnotě

do 24 mil. Kč a průchozích detekčních rámu v hodnotě do šesti mil. Kč na období následujících čtyř let.

V roce 2020 bylo vypsáno koncesní řízení na poskytování zabezpečených komunikačních služeb pro vězněné osoby. Ve složité epidemické situaci byly zájemcům umožněny prohlídky na místě. Termín pro podání nabídek je stanoven na únor 2021. Po zakazu návštěv vězněných osob bylo pořízeno 120 modemů, aby byl možný alespoň elektronický kontakt s rodinou. Rozhlasové a televizní roční poplatky za všechny organizační jednotky uhrazené v roce 2020 činily celkem 6,3 mil. Kč.

6. 3. Automobilní služby

Pořízení nových vozidel

V roce 2020 byly pořízeny:

- Eskortní autobusy, šest kusů, v ceně 36 445 200 Kč
- Osobní vozidla, 52 kusů, v ceně 25 323 165 Kč
- Přívěsné vozíky pro psy, 10 kusů v ceně 1 208 790 Kč
- Cenové náklady celkem 62 977 155 Kč

Vyřazení vozidel z provozu

V roce 2020 bylo vyřazeno z provozu celkem 141 vozidel.

Dopravní nehody

Automobilní služba odboru logistiky eviduje k 31. 12. 2020 celkem 44 dopravních nehod. Z tohoto počtu zavinili řidiči vězeňské služby 22 dopravních nehod, 22 dopravních nehod zavinili ostatní účastníci. Vzniklá škoda na vozidlech vězeňské služby je odhadována ve výši cca 2 254 000 Kč.

6.4. Energetika

Jedním z hlavních úkolů VS ČR bylo v roce 2020 vyhodnocení současného stavu na úseku energetiky. V roce 2019 zbývalo VS ČR splnit závazek 9 245 MWh. V roce 2020 byla úspěšně realizována úsporná opatření v celkové výši 5 350,7 MWh:

Investiční akce EED v roce 2020 zajistily úsporu 3 646,7 MWh

- Břeclav, Znojmo, Teplice - rekonstrukce kotelny
- Litoměřice - využití odpadního tepla, výměňková stanice
- Bělušice - rekonstrukce kotelny
- Bělušice - myčka nádobí
- Brno - rekonstrukce kotelny – zkušební provoz
- Kuřim - rekonstrukce kotelny – zkušební provoz
- Opava - rekonstrukce kotelny
- Stráž pod Ralskem - zateplení objektu č. 14

- Hradec Králové - mrazicí box
- Nové Sedlo - myčka nádobí
- Vinařice - pračka

Vězeňská služba trvale vyhledává možnosti úspory energií, modernizuje stávající technologická zařízení. Jedná se zejména o modernizace v oblasti elektrotechnologií (transformační stanice, hlavní rozvodny či osvětlení), dále zařízení pro vytápění a ohřev (výměníkové a předávací stanice, kotelny a měření a regulace systému), zařízení pro větrání (vzduchotechnické jednotky, klimatizace, digestoře, rekuperace), technologické zařízení (prádelny, kuchyně) a v neposlední řadě vodohospodářské zařízení (úsporné perlátory, hlavice, regulační ventily, směšovací ventily a čistírny odpadních vod).

Podstatnou část úspor tvoří také rekonstrukce rozvodů vody a páry. Vězeňská služba zavádí ve svých organizačních jednotkách nové, moderní technologie pro docílení zvýšení efektivity a zaručení maximální úspory energií.

V uplynulém roce došlo k modernizaci technologií, nákupu nových zařizovacích prostředků a elektroniky. Zároveň jsme zavedli mnoho hygienických opatření v důsledku pandemie COVID-19, což mělo za následek vyšší spotřebu energií, proto nedošlo k předpokládaným úsporám, ale naopak k navýšení energií.

7. Kontrolní činnost

7.1. Stížnosti

V roce 2020 bylo prošetřeno a uzavřeno celkem 1 124 stížností. Proti předchozímu roku byl zaznamenán pokles počtu vyřízených stížností o 136 podání. Počet stížností důvodných, částečně důvodných a důvodných z objektivních příčin nebo nezaviněných Vězeňskou službou ČR meziročně klesl z 86 na 56, přičemž kleslo i jejich procentuální zastoupení o 1,8 % a vykazuje tak hodnotu 4,9 % ze všech vyřízených stížností.

7.1.1. Stížnosti vězněných osob

Stížnosti vězněných osob (obviněný, odsouzený, chovanec; bývalý obviněný, odsouzený, chovanec; civilní osoba ve věci obviněného, odsouzeného, chovance):

V roce 2020 byl zaznamenán pokles celkového počtu vězněných osob z 21 048 (k 31. 12. 2019) na 19 286 (k 31. 12. 2020), tedy o 1 762, tj. o 8,4 %. Snížený počet vězněných osob se projevil i na snížení celkového počtu stížností této kategorie, a to z 1 239 na 1 110, tj. o 129 stížností, což činí pokles o 10,4 %.

Počet stížností důvodných, částečně důvodných a důvodných z objektivních příčin nebo nezaviněných VS ČR taktéž klesl, a to z 84 na 54. Z tohoto celkového počtu bylo 16 stížností vyhodnoceno jako důvodné, 34 jako částečně důvodné a čtyři jako důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné Vězeňskou službou ČR.

Procentuální zastoupení stížností s prvky důvodnosti pokleslo, a to z 6,8 na 4,9 %.

7.1.2. Stížnosti ostatních osob

Stížnosti ostatních osob (civilní osoba, příslušník jiných bezpečnostních sborů nebo ozbrojených sil):

U stížností ostatních osob byl zaznamenán pokles jejich počtu o sedm stížností, a to z 21 na 14, tj. o 33,3 %. Z tohoto celkového počtu byly dvě stížnosti vyhodnoceny s prvky důvodnosti, kdy při poklesu celkového počtu těchto stížností došlo naopak k nárůstu procentuálního zastoupení stížností s prvky důvodnosti, a to z 9,5 % na 14,3 %.

7.2. Řídící a kontrolní systém

V hodnoceném období byly provedeny ze strany odboru kontroly dvě kontrolní akce. V obou případech se jednalo o operativní kontroly, které byly přímo v gesci odboru kontroly. Kromě toho se odbor podílel na realizaci jedné komplexní kontroly.

Kontroly realizované přímo v gesci odboru kontroly

- Jedna kontrola byla zaměřena na kontrolu uložených opatření z předchozí realizované kontroly (V Pardubice).
- Jedna kontrola byla zaměřena na dodržování platných právních předpisů v souvislosti s pracovní činností občanských zaměstnanců nebo služební činností příslušníků Vězeňské služby České republiky.

Kontroly realizované ve spolupráci odboru kontroly

- Jedna kontrola byla provedena v režimu komplexní kontroly (Věznice Ostrov).

Nad rámec plánovaných kontrol byla v roce 2020 provedena šetření pro generálního ředitele. Šetření byla provedena na základě získaných podnětů, a to jak z vnitřního, tak z vnějšího prostředí.

7.3. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců VS ČR

Pověřené orgány vězeňské služby trestnou činností příslušníků a občanských zaměstnanců vězeňské služby neprověřují, neboť s účinností od 1. 1. 2012 vznikla Generální inspekce bezpečnostních sborů, která vyhledává, odhaluje, prověřuje a vyšetřuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je mj. příslušník a občanský zaměstnanec Vězeňské služby České republiky. Pověřené orgány vězeňské služby prověřují skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je vězněná osoba, pokud trestný čin byl spáchán ve věznici, a dále ve spolupráci s generální inspekcí se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti zaměstnanců vězeňské služby.

Vězeňská služba má tak omezený přehled o trestních řízeních s příslušníky a občanskými zaměstnanci, neboť orgány generální inspekce mají povinnost informovat ředitele bezpečnostního sboru až při zahájení trestního stíhání (příp. sdělení podezření) jeho podřízeného příslušníka nebo občanského zaměstnance.

V roce 2020 bylo zahájeno trestní stíhání (příp. sděleno podezření) proti 32 příslušníkům a dvěma občanským zaměstnancům vězeňské služby. V jednom případě zahájila trestní stíhání Policie ČR a ve zbývajících případech Generální inspekce bezpečnostních sborů. Z uvedených případů nebyl v roce 2020 nikdo pravomocně odsouzen.

Na základě trestních stíhání z předchozích let byli v roce 2020 pravomocně odsouzeni čtyři zaměstnanci vězeňské služby (dva příslušníci a dva zaměstnanci). V jednom případě pro trestný čin nesouvisející s výkonem služby. Mezi trestné činy související s výkonem služby patřily: trestný čin sexuální nátlak, podvod a zneužití pravomoci úřední osoby. V osmi případech bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání (popř. podmíněném odložení podání návrhu na potrestání). Jeden zaměstnanec byl zproštěn obžaloby.

Všichni čtyři pravomocně odsouzení zaměstnanci vězeňské služby byli propuštěni ze služebního nebo pracovního poměru nebo podali žádost o propuštění ještě před rozhodnutím soudu.

7.4. Trestná činnost vězňených osob v objektech VS ČR

Trestná činnost osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence spáchaná ve věznicích v roce 2020

Četnost prověřování

V roce 2020 bylo policejními orgány zahájeno 1 206 případů prověřování pro podezření ze spáchání trestného činu ve věznicích, a to proti 1 420 vězňeným osobám. Z uvedeného počtu bylo možno ustanovit 752 konkrétních osob, u 668 osob se nepodařilo ustanovit totožnost pachatele. Proti 1 348 vězňeným osobám byly úkony zahájeny pověřeným orgánem VS, proti 72 vězňeným osobám zahájily úkony policejní orgány Policie ČR (zejména trestná činnost vězňených osob na venkovních pracovištích). Od roku 2014 až do roku 2020 docházelo ke kontinuálnímu nárůstu počtu prověřovaných případů, v roce 2020 došlo k mírnému poklesu.

Národnost prověřovaných

Úkony trestního řízení byly zahájeny proti:

- 729 občanům České republiky
- 13 občanům Slovenské republiky
- třem občanům Rumunska
- třem občanům Ukrajiny
- jednomu občanovi Gruzie, Kubánské republiky, Běloruské republiky a Marockého království
- u 668 pachatelů se nepodařilo ztotožnit národnost pachatele

8. Informatika

Odbor informatiky si klade za cíl dodržování koncepce inovací Vězeňského informačního systému. Předmětem zájmu je především implementace prvků z oblasti kybernetické bezpečnosti a elektronizace procesů. V uplynulém roce došlo ke značným úpravám všech modulů systému, a to především v oblasti legislativních požadavků a zpracování uživatelský nároků na informační systém.

Významným mezníkem je dokončení a plnohodnotné uvedení do provozu modulu pro zpracování eNeschopenek pro civilní zaměstnance, příslušníky a vězněné osoby. K dalším rozpracovaným projektům nebo projektům ve fázi dokončení implementace patří nové webové stránky a soubor projektů v oblasti digitalizace služeb pro zaměstnance (žádosti FKSP, digitalizace cestovního příkazu).

Odbor informatiky, společně ve spolupráci s ostatními odbory, dokončil v roce 2020 některé z projektů v oblasti automatizace činností. Jedním z těchto projektů je úprava kontroly zveřejňování v registru smluv. Dále byl dokončen projekt ze segmentu digitalizace a auditních sad záznamů v oblasti přijatých a zaúčtovaných faktur, pohledávek a závazků, pokladních pohybů, interních dokladů a skladových pohybů. V uplynulém roce byly rozpracovány další projekty související s digitalizací a elektronizací veřejné správy a centralizace některých IT služeb.

Důležitým projektem byla rychlá implementace a zavedení video hovorů pro odsouzené osoby jako náhrada za zákaz osobních návštěv ve věznicích v době koronavirové epidemie.

9. Ekologie

9.1. Odpadové hospodářství

Celková produkce odpadů mírně klesla, což bylo způsobeno i důsledným tříděním odpadů. Produkce nebezpečných odpadů se navýšila v důsledku nutnosti odstraňovat odpady potenciálně infekční v důsledku nákazy COVID-19 v některých OJ. Z důvodů razantního nárůstu cen za odstraňování odpadů stoupají i finanční náklady, zvyšují se i ceny za svozy vytríděných komodit.

Zpětný odběr výrobků je významnou možností úspory finančních prostředků vynaložených na odstraňování odpadů. Elektrozařízení, zářivky, baterie a monočláanky bezplatně předávat ve sběrných dvorech jednotlivých měst, prodejcům nebo specializovaným firmám.

V oblasti odpadového hospodářství proběhlo několik kontrol ze strany České inspekce životního prostředí na základě udání, kontrolní orgán neshledal pochybení v oblasti nakládání se všemi druhy odpadů.

Tabulky přehledně ukazují množství a cenu za odstraněný odpad, množství vytríděných vybraných komodit a realizovaný zpětný odběr výrobků.

9.2. Ochrana ovzduší

V oblasti ochrany ovzduší před znečišťujícími látkami plní plynové kotelny specifické limity množství znečišťujících látek unikajících do ovzduší, které jsou dané platnou legislativou. Modernizace několika málo zdrojů znečištění ovzduší je opožděna zejména administrativními průtahy v rámci projektů EPC (Energy Performance Contracting), které jsou velice náročné z hlediska celkového procesu realizace.

9.3. Ochrana podzemních a povrchových vod

Z odpadních vod, které jsou vypouštěny na základě smlouvy do městské kanalizace, jsou odebírány vzorky, rozborů ukazují splnění všech požadavků Kanalizačních řádů místně příslušných provozovatelů kanalizace, několik organizačních jednotek provozuje vlastní čistírnu odpadních vod a zde jsou plněny limity znečištění vypouštěných odpadních vod do vod povrchových.

Srážkové vody jsou zpoplatněny na základě výpočtu, kde hlavní roli hrají ukazatele poplatku za odvod vod splaškových (tzv. stočné) a plocha areálu včetně ploch všech střech.

Pitná voda je buď odebírána z vodovodního řádu, nebo z vlastních zdrojů vody pitné. Finanční náklady na odběr vody pitné z městských vodovodních řádů jsou podstatně vyšší v porovnání s náklady na vodu ze svých vlastních zdrojů.

10. Vnější vztahy

10.1. Spolupráce se sdělovacími prostředky a veřejností

Prezentace Vězeňské služby ČR v médiích je vcelku rozsáhlá a v každém denním monitoringu se objevuje několik výstupů s vězeňskou tematikou. Proaktivně se prezentují jednotlivé akce v rámci věznic, ať už investiční, charitativní, týkající se vzdělávání či zaměstnávání odsouzených.

Mluvčí generálního ředitelství i mluvčí organizačních jednotek aktivně komunikují s novináři zejména o tématech, která by mohla vězeňskou službu příznivě prezentovat na veřejnosti a současně byla pro média atraktivní. Vězeňská služba se zapojuje i do rozsáhlejších mediálních projektů, na kterých se podílí i jako spoluorganizátor.

Probíhá aktivní komunikace s novináři nad rámec běžných dotazů, VS ČR se zapojuje i do rozsáhlejších mediálních projektů. V roce 2020 bylo v českých médiích zveřejněno 6 923 zpráv bez duplicit s tematikou VS ČR, s duplicitami jich bylo 14 820. Uskutečněno bylo také několik živých vystoupení zástupců VS ČR, a to zejména na zpravodajské stanici ČT 24. Stále probíhá intenzivní spolupráce v oblasti media relation s tiskovým oddělením ministerstva spravedlnosti. Rovněž pokračovala intenzivní komunikace v oblasti sociálních sítí na facebookovém i instagramovém profilu a Twitteru. Na všech sociálních sítích jsou příspěvky obvykle zveřejňovány několikrát týdně.

Od března 2020 se komunikační témata týkala především pandemie COVID-19, což přineslo i komunikaci s dalšími institucemi, jako jsou kraje, hygienické stanice, nemocnice atd.

Oddělení vnějších vztahů se podílelo na pořádání veřejných akcí prezentujících práci vězeňské služby. Byla to přehlídka ozbrojených sil Dny NATO, která se v roce 2020 uskutečnila bez přítomnosti veřejnosti, výstava Žlutá stužka v pohybu - Yellow Ribbon Run a podobně.

Oddělení vnějších vztahů se v roce 2020 také podílelo na pořádání charitativních akcí, např. dobročinné aukce sportovních dresů na pomoc rodinám příslušníků Vězeňské služby ČR, kteří zahynuli při útoku střelce v ostravské nemocnici, a benefičního hokejového utkání Pirátů Kladno, jehož výtěžek putoval Dětskému kardiocentru v Motole.

V rámci prezentace, ale také krizové komunikace vznikla průřezová videa převážně s tematikou COVID-19 a k náborové kampani. Prezentovala se však i další témata jako zaměstnávání, vzdělávání a charitativní činnost.

10.2. Publikační činnost

I v roce 2020 pokračovala vězeňská služba ve vydávání resortního odborného časopisu České vězeňství v rozsahu dvou čísel v rozšířeném rozsahu. Vzhledem

k nepříznivé epidemické situaci, která si vyžádala zrušení takřka všech veřejných a prezentačních akcí sboru, se pozastavila i výroba propagačních tiskovin.

10.3. Mezinárodní spolupráce

Cílem mezinárodní spolupráce Vězeňské služby ČR je získávání informací, výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. Je tak jedním z klíčových faktorů naplňování závazků vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních organizacích, jako jsou Organizace spojených národů, Evropská Unie či Rada Evropy. Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězněnými osobami, Evropská vězeňská pravidla nebo jednotlivá Doporučení Rady Evropy v oblasti vězeňství jsou tak pro Vězeňskou službu ČR závaznými dokumenty. Pro výkon moderního vězeňství je proto kontakt se zahraničními partnery pro Vězeňskou službu ČR nezbytný.

10.3.1. Aktivity spojené s členstvím v EuroPris

Vězeňská služba ČR je členem Evropské asociace vězeňských služeb (EuroPris), která sdružuje na 30 vězeňských služeb napříč evropským kontinentem. EuroPris působí zároveň jako poradní orgán Evropské Unie a Rady Evropy pro oblast vězeňství, proto témata, kterými se zabývá, odrážejí priority stanovené těmito organizacemi. V letech 2016–2019 byl generální ředitel Vězeňské služby ČR genpor. PhDr. Petr Dohnal členem Výkonného výboru EuroPris.

Členství v EuroPris umožňuje účast na široké škále aktivit této organizace. Jsou to především setkání expertních skupin, zaměřená na specifická témata, jako jsou domácí násilí, rodinné vztahy vězněných osob, transfery vězňů dle Doporučení Rady Evropy, cizinci ve věznicích, vyhodnocování rizik a potřeb, duševní zdraví, radikalizace, vzdělávání vězňů, informační technologie ve vězeňství či výzkum v oblasti vězeňství. Expertní skupiny jsou menší pracovní tělesa složená z odborníků jednotlivých vězeňských služeb pro dané oblasti. Výstupy z expertních skupin jsou pak prezentovány na mezinárodních seminářích, kterých se mohou účastnit zástupci všech členských vězeňských služeb i dalších relevantních organizací. K vybraným tématům EuroPris jednou ročně pořádá mezinárodní konferenci. Výměna informací a příkladů dobré praxe je možná také cestou dotazníkového a informačního systému EuroPris. V roce 2020 se Vězeňská služba ČR podílela na zpracování 20 dotazníků EuroPris.

10.3.2. Aktivity spojené s členstvím v EPTA

Vězeňská služba ČR je prostřednictvím Akademie VS ČR také členem Evropské asociace vzdělávacích center (EPTA), která se zaměřuje na spolupráci v oblasti vzdělávání personálu.

10.3.3. Aktivity spojené s dohodami o spolupráci

Mezinárodní spolupráci Vězeňská služba ČR rozvíjí také na základě dvoustranných dohod o spolupráci, které má uzavřeny s vězeňskými službami

zemí V4, a prohlášení o spolupráci, která byla podepsána s vězeňskými službami Dolního Saska, Litvy, Lotyšska, Ruska, Rumunska a Institutem manažerského vzdělávání v oblasti vězeňství v Texasu. V roce 2020 byla z důvodu vypršení platnosti obnovena Dohoda o spolupráci se Sborem vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky.

Nejužší kontakty má VS ČR s partnerskými vězeňskými službami zemí V4, tedy Slovenska, Polska a Maďarska. Nad rámec běžné spolupráce organizuje Vězeňská služba ČR s těmito partnery pravidelné výměnné stáže a většina věznic v jedné či více z těchto zemí má svého přímého partnera na základě dílčí dohody o spolupráci.

10.3.4. Mezinárodní spolupráce pod vlivem pandemie COVID-19

V roce 2020 byly tradiční formy mezinárodní spolupráce zcela zastaveny. Z důvodu pandemie koronaviru a opatřeními zavedenými celosvětově k zabránění jeho šíření byla naprostá většina mezinárodních setkání zrušena, malá část byla převedena na online platformy a uskutečnila se formou online konferencí či webinářů.

Sdílení informací ale nebylo nijak zásadně utlumeno, tematicky se ale téměř výhradně soustředilo na COVID-19. EuroPris k tomuto účelu zprostředkoval e-mailové propojení zástupců všech evropských vězeňských služeb a zajistil sběr a každodenní publikování poskytovaných dat na svých internetových stránkách. Jednalo se o informace ohledně aktuálního počtu pozitivních případů mezi vězněnými osobami či personálem, opatření, ke kterým jednotlivé vězeňské systémy přistupovaly, aby zabránily průniku a šíření onemocnění ve svých zařízeních, kompenzací za nařízená omezení práv vězněných osob (např. zrušení návštěv osob blízkých), materiálního zabezpečení věznic potřebného k zamezení šíření nákazy či zajištění zmíněných kompenzací, strategie rozvolňování přijatých opatření či strategie očkování vězněných osob i personálu.

11. Vedení vězeňské služby

Generální ředitel VS ČR	genpor. PhDr. Petr Dohnal
Náměstek GŘ pro vzdělávání a odborné zacházení	brig. gen. Mgr. Simon Michailidis, MBA
Náměstek GŘ pro bezpečnost a kontrolu	plk. Mgr. Roman Záhorský (od 1. 1. 2021)
Náměstek GŘ pro ekonomiku, investice a zotavovny	Ing. Jaroslav Myšička
Náměstek GŘ pro logistiku, IT a zdravotnictví	Ing. Miroslav Zábranský

Adresa

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR
Soudní 1672/1a
P. O. Box 3
140 67 Praha 4

Bankovní spojení: 2901-881/0710
IČ: 00212423
DIČ: CZ00212423
web: www.vscr.cz